

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ

ΕΠΟΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΤΣΑΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	Σελ 7
Κεφάλαιο 1	
1.1 Ορισμός Τουρισμού	Σελ 7
1.2 Κίνητρα Τουρισμού	Σελ 9
1.3 Σύγχρονη Μορφή Τουρισμού	Σελ 11
1.4 Παράγοντες που συνέβαλλαν στην ανάπτυξη του Τουρισμού	Σελ 13
Κεφάλαιο 2	
2.1 Μορφές Τουρισμού	Σελ 15
I. Γενικός Τουρισμός	Σελ 15
II. Μορφωτικός Τουρισμός	Σελ 16
III. Τουρισμός Εκθέσεων	Σελ 17
IV. Τουρισμός Υγείας	Σελ 18
V. Τουρισμός Άθλησης	Σελ 18
VI. Τουρισμός Πόλης	Σελ 19
VII. Συνεδριακός Τουρισμός	Σελ 19
VIII. Τουρισμός Περιπέτειας	Σελ 20
IX. Οικογενειακός Τουρισμός	Σελ 21
X. Τουρισμός Τρίτης Ηλικίας	Σελ 22

XI. Τουρισμός Χειμερινών Σπορ	Σελ 22
XII. Τουρισμός Παραχίμασης	Σελ 23
XIII. Ορεινός Τουρισμός	Σελ 24
XIV. Αγροτικός Τουρισμός	Σελ 25
XV. Θαλάσσιος Τουρισμός	Σελ 26
XVI. Θρησκευτικός Τουρισμός	Σελ 27
XVII. Επιλεκτικός Τουρισμός	Σελ 28
XVIII. Τουρισμός Κινήτρων	Σελ 29
XIX. Οικολογικός Τουρισμός	Σελ 31
XX. Λαϊκός Τουρισμός	Σελ 31
XXI. Κοσμοπολίτικος Τουρισμός	Σελ 32
XXII. Κοινωνικός Τουρισμός	Σελ 33
XXIII. Τουρισμός Αναπήρων	Σελ 34

Κεφάλαιο 3

Χειμερινός Τουρισμός	Σελ 36
3.1 Γενικά Χαρακτηριστικά	Σελ 36
3.1.1 Συνέπειες του Χειμερινού Τουρισμού	Σελ 37
3.1.2 Η Κατάσταση του Χειμερινού Τουρισμού στην Ελλάδα	Σελ 38
3.2 Ομάδες Χειμερινών Τουριστών	Σελ 38
3.3 Χειμερινές Αθλητικές Δραστηριότητες	Σελ 39
3.3.1 Χιονοδρομία (Ski)	Σελ 40

3.3.2 Ορειβασία (Mountain Climbing)	Σελ 41
3.3.3 Πεζοπορία	Σελ 43
3.3.3.1 Ορεινή Πεζοπορία (Trekking)	Σελ 45
3.3.4 Ορεινή Ποδηλασία (Mountain Biking)	Σελ 46
3.3.5 Ιππασία (Horseback Riding)	Σελ 48
3.3.6 Rafting	Σελ 50
3.3.7 Καγιάκ	Σελ 52
3.3.8 Τοξοβολία	Σελ 55
3.3.9 Οργάνωση Κυνηγιού	Σελ 56
Κεφάλαιο 4	
Καταφύγια	Σελ 58
4.1 Γενικά Χαρακτηριστικά	Σελ 58
4.2 Καταφύγια Βορείου Ελλάδας	Σελ 59
4.3 Καταφύγια Κεντρικής Και Νότιας Ελλάδας	Σελ 61
4.4 Χαρακτηριστικά καταφυγίων	Σελ 64
4.4.1 Πρόσβαση	Σελ 64
4.4.2 Χωρητικότητα	Σελ 65
4.4.3 Θέρμανση	Σελ 66
4.4.4 Υδροδότηση	Σελ 66
4.4.5 Άλλες Χρήσιμες Πληροφορίες	Σελ 67
4.5 Λασικά Χωριά	Σελ 68

Κεφάλαιο 5

Χιονοδρομικά Κέντρα	Σελ 69
5.1 Γενικά Χαρακτηριστικά	Σελ 69
5.2 3-5 Πηγάδια	Σελ 69
5.3 Βασιλίτσα	Σελ 70
5.4 Βίγλα Πισοδερίου	Σελ 71
5.5 Βίτσι	Σελ 71
5.6 Καϊμάκτσαλαν	Σελ 72
5.7 Γερόντοβραχος Παρνασσού	Σελ 73
5.8 Ελατοχώρι	Σελ 73
5.9 Καλάβρυτα	Σελ 74
5.10 Καρπενήσι	Σελ 74
5.11 Λαϊλιάς	Σελ 75
5.12 Μαίναλος	Σελ 75
5.13 Μέτσοβο	Σελ 76
5.14 Παρνασσός	Σελ 76
5.15 Περτούλι	Σελ 77
5.16 Πήλιο	Σελ 77
5.17 Σέλι	Σελ 78
5.18 Φαλακρό	Σελ 79
5.19 Χρυσό Ελάφι	Σελ 80

Κεφάλαιο 6	
6.1 Συμπεράσματα	Σελ 81
6.2 Προτάσεις για την Ανάπτυξη του Χειμερινού Τουρισμού	Σελ 82
Βιβλιογραφία	Σελ 84
Περιοδικά – Εφημερίδες	Σελ 86
Ιστοσελίδες	Σελ 87

Εισαγωγή

Σκοπός αυτής της πτυχιακής είναι να παρουσιάσει τις επιλογές που έχει κάποιος τουρίστας κατά την χειμερινή περίοδο, ώστε να αθληθεί και να ψυχαγωγηθεί, παρουσιάζοντας τις διάφορες μορφές χειμερινών αθλημάτων, καθώς και έναν κατάλογο όλων των καταφυγίων και των χιονοδρομικών κέντρων καθώς και των διάφορων χαρακτηριστικών τους, εντός του Ελλαδικού χώρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Ορισμός Τουρισμού

Ο τουρισμός αποτελεί τη μεμονωμένη ή ομαδική μετακίνηση ανθρώπων σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς καθώς και τη διαμονή τους σε αυτούς τουλάχιστον για ένα 24ωρο, με σκοπό την ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών τους. Τα διάφορα είδη τουρισμού, όποια και αν αυτά είναι, προϋποθέτουν οπωσδήποτε δύο βασικά στοιχεία. Αυτά, είναι το ταξίδι στον τουριστικό προορισμό καθώς και η διαμονή σε αυτόν με την ευρύτερη έννοια του όρου, δηλαδή συμπεριλαμβανομένης και της διατροφής.¹

¹«Εισαγωγή στον Τουρισμό», Ν. Ηγουμενάκης, Κ. Κραβαρίτης, Π. Λύτρας, 1998

Το ταξίδι και η διαμονή δεν λαμβάνουν χώρα στον τόπο της μόνιμης διαμονής των ανθρώπων που αποφασίζουν να μετακινηθούν για τουριστικούς σκοπούς.

Ο τουρισμός ακόμα και στις μέρες μας, δεν έπαψε να θεωρείται είδος πολυτελείας. Μέχρι το 1950 περίπου, αποτελούσε προνόμιο των υψηλότερων στρωμάτων, δηλαδή των λίγων, και συγκεκριμένα αυτών που διέθεταν και χρήματα αλλά και ελεύθερο χρόνο για τουρισμό.

Πλέον, αυτό στις περισσότερες χώρες έχει αλλάξει. Ο αυξημένος ελεύθερος χρόνος των εργαζόμενων σε συνδυασμό με τα υψηλότερα εισοδήματα τους και τις θεσμοθετημένες πληρωμένες διακοπές διαδραμάτισαν σοβαρό ρόλο στην εξάπλωση του τουρισμού. Οι συγκοινωνίες και τα μεταφορικά μέσα βελτιώθηκαν, τα τουριστικά καταλύματα πολλαπλασιάστηκαν, τα τουριστικά πακέτα αυξήθηκαν και διαφοροποιήθηκαν ώστε να ταιριάζουν σε όλα τα κοινωνικά στρώματα. Αυτά, καθώς και η διάθεση και παραγωγή άλλων σχετικά φτηνών μορφών διακοπών και ταξιδιών συνέβαλαν ακόμα περισσότερο στην ανάπτυξη του τουρισμού. Πλέον ο τουρισμός αποτελεί ένα γενικά αποδεκτό, συνηθισμένο και αναμενόμενο τρόπο ζωής ενός ολοένα αυξανόμενου αριθμού ανθρώπων σε όλα τα μέρη του κόσμου και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εξαγόμενα είδη σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ για πολλές χώρες του κόσμου αποτελεί τη σημαντικότερη εξαγωγική τους βιομηχανία, επομένως και τη σημαντικότερη πηγή συναλλαγματικών τους εσόδων.

Ο τουρισμός σε όλες τις μορφές του ανεξαιρέτως, αποτελεί μια δραστηριότητα η οποία προϋποθέτει απαραίτητα την ύπαρξη χρηματικών πόρων και ελεύθερου χρόνου. Με άλλα λόγια χωρίς την ύπαρξη χρημάτων και ελεύθερου χρόνου ο τουρισμός δεν δύναται να πραγματοποιηθεί. Κυριότερα κίνητρα της συμμετοχής των ανθρώπων στον τουρισμό είναι η ξεκούραση, η ψυχαγωγία, η διασκέδαση και η ξενοιασιά από τις σκοτούρες που δημιουργούν τα προβλήματα της καθημερινότητας. Αυτό όμως σε καμιά περίπτωση δεν αποτελεί τροχοπέδη για να διευρύνει κανείς ολόκληρο το εννοιολογικό περιεχόμενο του

τουρισμού προς άλλες κατευθύνσεις. Ο τουρισμός συμβολίζει ένα μετακινούμενο πληθυσμό ταξιδιωτών που εκτός ορισμένων εξαιρέσεων είναι ξένοι στους διάφορους τουριστικούς προορισμούς που επισκέπτονται και που αντιπροσωπεύουν ένα στοιχείο που ξεχωρίζει λίγο πολύ εύκολα από τους ντόπιους πληθυσμούς τους. Όλες χωρίς εξαίρεση οι μορφές τουρισμού περιλαμβάνουν κάποιο ταξίδι, αυτό όμως δεν συνεπάγεται πως όλα τα ταξίδια αποτελούν τουρισμό.

1.2 Κίνητρα τουρισμού

Όπως είναι γνωστό, τα κίνητρα τα οποία μπορούν να οδηγήσουν έναν άνθρωπο στην πραγματοποίηση ενός ταξιδιού προς κάποιο τουριστικό προορισμό, ποικίλλουν και μπορούν να διακριθούν σε τέσσερις κατηγορίες.²

Πιο συγκεκριμένα στις εξής:

- (α) *Φυσικά και κλιματολογικά κίνητρα:* σε αυτήν τη κατηγορία τουριστικών κινήτρων ανήκουν φυσικά και κλιματολογικά στοιχεία που ασκούν ισχυρή έλξη στους τουρίστες, όπως είναι για παράδειγμα η μορφολογία του εδάφους, η βλάστηση, η ηλιοφάνεια, η θερμοκρασία κλπ. Τα κίνητρα αυτά συμβάλλουν αποφασιστικά τη διαμόρφωση ορισμένων μορφών τουρισμού και συγκεκριμένα του τουρισμού χειμερινών σπορ, του θαλάσσιου τουρισμού, του τουρισμού παραχείμασης, του ορεινού τουρισμού κλπ.
- (β) *Πολιτιστικά κίνητρα:* σε αυτήν την κατηγορία τουριστικών κινήτρων ανήκουν όλα εκείνα τα πολιτιστικά στοιχεία που συνθέτουν την πολιτιστική κληρονομιά μιας χώρας υποδοχής και

²«Εισαγωγή στον Τουρισμό», Ν. Ηγουμενάκης, Κ. Κραβαρίτης, Π. Λύτρας, 1998

φιλοξενίας τουριστών, όπως είναι για παράδειγμα ιστορικοί χώροι, αρχαιολογικά μνημεία, μουσεία, πινακοθήκες, λαϊκή τέχνη κλπ.

Τα κίνητρα αυτά ασκούν περιορισμένη επίδραση στους σημερινούς τουρίστες και ειδικότερα σε αυτούς που κάνουν μαζικό τουρισμό .

(γ) *Οικονομικά κίνητρα*: σε αυτήν την κατηγορία τουριστικών κινήτρων ανήκουν όλα εκείνα τα οικονομικά στοιχεία που συνθέτουν το κόστος ζωής στις χώρες υποδοχής και φιλοξενίας τουριστών, το κόστος του ταξιδιού, το κόστος του τουριστικού πακέτου κλπ. Τα στοιχεία αυτά επηρεάζουν καθοριστικά τις μεγάλες μάζες των τουριστών, που ανήκουν στις μεσαίες εισοδηματικές τάξεις, να επισκεφτούν έναν τουριστικό προορισμό.

(δ) *Ψυχολογικά κίνητρα*: σε αυτήν την κατηγορία τουριστικών κινήτρων ανήκουν οι εσωτερικές παρορμήσεις των τουριστών που επισκέπτονται έναν τουριστικό προορισμό και που οφείλονται στην ψυχολογική ανάγκη που αισθάνονται για αλλαγή, δηλαδή για κάτι νέο ή διαφορετικό. Τα κίνητρα αυτά, σε συνδυασμό με την αύξηση του κατά κεφαλή εισοδήματος των ανθρώπων και τη βελτίωση του βιοτικού τους επίπεδου, επηρεάζουν καθοριστικά τη λήψη αποφάσεων εκ μέρους τους να επισκεφτούν γνώριμους ή νέους τουριστικούς προορισμούς.

Τα κίνητρα μπορούν να έχουν διαφορετική επίδραση στους τουρίστες, ανάλογα με την ηλικία και το μορφωτικό τους επίπεδο.

Η ηλικία μπορεί να παίζει σημαντικό ρόλο στους τύπους των τουριστικών εμπειριών που αποτελούν πόλο έλξης για τα μεμονωμένα άτομα. Οι νέοι άνθρωποι είναι πιο ανεκτικοί σε όλες τις μορφές καινούργιων τουριστικών εμπειριών. Αυτό οφείλεται στο ότι είναι περισσότερο δεκτικοί σε νέες ιδέες και λιγότερο προσκολλημένοι σε παλαιές αντιλήψεις. Οι νέοι άνθρωποι ενδιαφέρονται συνήθως για νέους τουριστικούς προορισμούς και νέες τουριστικές εμπειρίες.

Όσον αφορά τα μεσήλικα άτομα οι ανέσεις συνήθως είναι πιο σημαντικές. Τα άτομα αυτά έχουν κάποια κοινωνική θέση και επιθυμούν να έχουν ανέσεις που συνδέονται με τη θέση αυτή. Από την άλλη, κάποιοι άλλοι μεσήλικες επιθυμούν να ταξιδεύουν ομαδικά. Αυτό οφείλεται στην ανάγκη τους για ύπαρξη παρέας καθώς και στην σιγουριά και ασφάλεια που αυτή τους εμπνέει, ειδικά όταν υπάρχει και συνοδός στο γκρουπ.

1.3 Σύγχρονη Μορφή Τουρισμού

Ο τουρισμός είναι ένα πολυδιάστατο φαινόμενο με οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές προεκτάσεις.

Η σύγχρονη μορφή, του τουρισμού έχει μαζικό χαρακτήρα γεγονός που τον διαφοροποιεί από παλιότερες μορφές του. Βέβαια ο τρόπος με τον οποίο εκδηλώνεται σε σχέση με παλαιότερα, αν και δεν έχει τόσο μεγάλη απόκλιση, η διαφορά τους είναι κυρίως ποσοτική και ποιοτική.

Ο τουρισμός για να φτάσει στη σημερινή του μορφή πέρασε από διάφορα εξελικτικά στάδια. Ένα από αυτά αποτελεί και ο "εκδημοκρατισμός" του, ο οποίος παρήλθε με το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Έτσι λοιπόν ο τουρισμός, από εκεί που αποτελούσε προνόμιο κυρίως των πλουσίων, άρχισε αργά αλλά σταθερά να γίνεται δικαίωμα των πολλών. Με το τέλος του πολέμου, ο τουρισμός έγινε ευκολότερα προσβάσιμος στις μεγάλες λαϊκές μάζες και αποτέλεσε, ένα μέσο ξεκούρασης και ανανέωσης παρά κοινωνικής προβολής και επίδειξης, όπως συνηθιζόταν.

Η ανάπτυξη του τουρισμού οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και στην τεχνολογική εξέλιξη των μεταφορικών μέσων και κυρίως η "λαϊκοποίησή" τους και αυτό γιατί πέρα από τα

στοιχεία της μαζικότητας και της ομαδικότητας προστέθηκε σε αυτόν και το στοιχείο της υπερεθνικότητας. Τα τρία αυτά στοιχεία μαζί, αποτελούν τα βασικά συστατικά στοιχεία του σύγχρονου τουρισμού και παράλληλα διαγράφουν έντονα τη φυσιογνωμία του. Καθοριστικό ρόλο προς την κατεύθυνση του τουρισμού έπαιξαν και άλλοι παράγοντες, όπως η αύξηση του κατά κεφαλή εθνικού εισοδήματος και πλούτου, η βελτίωση των συνθηκών εργασίας και όρων αμοιβής των εργαζόμενων, η εξασφάλιση κοινωνικών παροχών στις οικονομικά ασθενέστερες τάξεις του πληθυσμού, η απλούστευση των διατυπώσεων στις μετακινήσεις των ανθρώπων από χώρα σε χώρα, η ανάπτυξη των τουριστικών επιχειρήσεων, η διεθνοποίηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας κλπ.

Στη μεταπολεμική εποχή, ο τουρισμός πήρε μεγάλες διαστάσεις και η συνειδητοποίηση του πόσο ωφέλιμος είναι για τις οικονομίες, οδήγησε πολλές χώρες στη λήψη μέτρων για την ανάπτυξή του, αλλά και στην αντιμετώπισή του ως ιδιαίτερου κλάδου οικονομικής δραστηριότητας. Ο έντονος κρατικός παρεμβατισμός για την ανάπτυξη του τουρισμού εκδηλώνεται είτε άμεσα, με την εκτέλεση έργων τουριστικής υποδομής και ανωδομής, είτε έμμεσα, με χρηματοδοτήσεις και παροχή κινήτρων γενικότερα, ενώ συνάμα αποτελεί ένα ακόμα χαρακτηριστικό γνώρισμα του σύγχρονου τουρισμού. Με αυτόν τον τρόπο, το κράτος αποδεικνύει εμπράκτως πως θέλει να αναπτυχθεί ο τουρισμός ώστε να ωφεληθεί η οικονομία του καθώς και άλλοι κλάδοι που συνδέονται με αυτόν.

Η σύγχρονη μορφή του τουρισμού θα μπορούσε να οριστεί ως η πρόσκαιρη μετακίνηση ανθρώπων από τον τόπο της μόνιμης διαμονής τους σε έναν άλλον εκτός αυτού με αποκλειστικό σκοπό την ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών τους, που όμως δεν είναι πάντα ανάγκες ή επιθυμίες ξεκούρασης και αναψυχής, και η οργανωμένη

προσπάθεια για την προσέλκυση, υποδοχή και καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση αυτών των ανθρώπων. Ο ορισμός αυτός του τουρισμού περιλαμβάνει δυο σκέλη.

Το πρώτο σκέλος, το οποίο αναφέρεται στην πρόσκαιρη βραχυχρόνια μετακίνηση ανθρώπων για τουριστικούς λόγους, αντιπροσωπεύει το "καταναλωτικό" κομμάτι του τουρισμού και ταυτίζεται, με την τουριστική ζήτηση. Το δεύτερο σκέλος το οποίο αναφέρεται στην υποδοχή και εξυπηρέτηση των ανθρώπων που μετακινούνται πρόσκαιρα για τουριστικούς σκοπούς, αντιπροσωπεύει το καθαρά "παραγωγικό" μέρος του τουρισμού και ταυτίζεται, με την τουριστική προσφορά. Τόσο η τουριστική προσφορά όσο και η τουριστική ζήτηση προϋποθέτουν την ύπαρξη κάποιων προϊόντων τα οποία να μπορούν να εκφραστούν όχι μόνο ποσοτικά αλλά και ποιοτικά, ενώ η κατανάλωση ή χρήση τους να ικανοποιεί τουριστικές ανάγκες ή επιθυμίες ανθρώπων. Τα προϊόντα αυτά υπάρχουν και είναι τα τουριστικά, τα οποία είναι είτε υλικά είτε άυλα, δηλαδή αγαθά ή υπηρεσίες, και ακόμα απλά ή σύνθετα. Στην περίπτωση που η προσφορά τους γίνεται σύνθετα, δηλαδή συνδυασμένα σαν ένα ενιαίο σύνολο και σε μια συνολική τιμή, τότε χαρακτηρίζονται ως τουριστικά πακέτα. Στην απλούστερη τους μορφή περιλαμβάνουν τουλάχιστον ένα ταξίδι στον τουριστικό προορισμό, το μεταφορικό μέσο με το οποίο θα πραγματοποιηθεί το ταξίδι αυτό, τη διαμονή στον τουριστικό προορισμό σε ξενοδοχείο ή κάποιας άλλης μορφής κατάλυμα, το πρόγευμα, καθώς επίσης το τράνσφερ από το σημείο εισόδου προς το κατάλυμα κατά την άφιξη και αντίστροφα από το κατάλυμα προς το σημείο εξόδου κατά την αναχώρηση. Πιο συνοπτικά τα προϊόντα αυτά περιλαμβάνουν τον τουριστικό προορισμό, το μεταφορικό μέσο, το κατάλυμα, το πρόγευμα και το τράνσφερ, δηλαδή τα πέντε αυτά συστατικά στοιχεία τα οποία αποτελούν την έννοια του παραγωγικού μέρους του τουρισμού.

1.4 Παράγοντες που συνέβαλλαν στην ανάπτυξη του τουρισμού

Η μετακίνηση ανθρώπων σε διάφορους τουριστικούς προορισμούς έχει προσωρινό και βραχυχρόνιο χαρακτήρα, που σημαίνει ότι πρόθεση τους αποτελεί η επιστροφή στον τόπο της μόνιμης διαμονής τους μέσα σε λίγες μέρες, εβδομάδες ή μήνες. Συνήθως τα ταξίδια σε τουριστικούς προορισμούς πραγματοποιούνται για τουριστικούς σκοπούς, δηλαδή για σκοπούς διαφορετικούς από εκείνους της μόνιμης διαμονής τους ή της επαγγελματικής απασχόλησης τους.

Ο τουρισμός ακόμα και στις μέρες μας, δεν έπαψε να θεωρείται είδος πολυτελείας. Μέχρι το 1950 περίπου, αποτελούσε προνόμιο των υψηλότερων στρωμάτων, δηλαδή των λίγων, και συγκεκριμένα αυτών που διέθεταν και χρήματα αλλά και ελεύθερο χρόνο για τουρισμό. Πλέον, αυτό στις περισσότερες χώρες έχει αλλάξει. Ο αυξημένος ελεύθερος χρόνος των εργαζόμενων σε συνδυασμό με τα υψηλότερα εισοδήματα τους και τις θεσμοθετημένες πληρωμένες διακοπές διαδραμάτισαν σοβαρό ρόλο στην εξάπλωση του τουρισμού. Οι συγκοινωνίες και τα μεταφορικά μέσα βελτιώθηκαν, τα τουριστικά καταλύματα πολλαπλασιάστηκαν, τα τουριστικά πακέτα αυξήθηκαν και διαφοροποιήθηκαν ώστε να ταιριάζουν σε όλα τα κοινωνικά στρώματα. Αυτά, καθώς και η διάθεση και παραγωγή άλλων σχετικά φτηνών μορφών διακοπών και ταξιδιών συνέβαλλαν ακόμα περισσότερο στην ανάπτυξη του τουρισμού. Πλέον ο τουρισμός αποτελεί ένα γενικά αποδεκτό, συνηθισμένο και αναμενόμενο τρόπο ζωής ενός ολοένα αυξανόμενου αριθμού ανθρώπων σε όλα τα μέρη του κόσμου και αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα εξαγόμενα είδη σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ για πολλές χώρες του κόσμου αποτελεί τη σημαντικότερη εξαγωγική τους βιομηχανία, επομένως και τη σημαντικότερη πηγή συναλλαγματικών τους εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Μορφές Τουρισμού

Ο τουρισμός στη χώρα μας είναι ένας από τους κυριότερους τομείς οικονομικών εισροών και ο στυλοβάτης της ελληνικής οικονομίας.

Η Ελλάδα όντας μία χώρα με ασύγκριτη φυσική ομορφιά, ευνοϊκές συνθήκες (ήπιο και εύκρατο κλίμα) και την δυνατότητα να συνδυάζει βουνό με θάλασσα, αποτελεί έναν από τους πιο γοητευτικούς προορισμούς για τουρίστες από ολόκληρη την Υφήλιο. Σε αυτό συνεισφέρουν επίσης τα άπειρα αξιοθέατα και αρχαιολογικά της μνημεία καθώς επίσης και η περίφημη φιλοξενία των κατοίκων της. Αυτό λειτουργεί ως πόλος έλξης όχι μόνο για περιηγητές από το εξωτερικό, αλλά και για πολλούς Έλληνες οι οποίοι θέλουν να βιώσουν όλες τις εμπειρίες που αυτή μπορεί να τους προσφέρει, καθώς και να γνωρίσουν όλες τις πτυχές του απaráμιλλου κάλλους της.

Η ποικιλομορφία των πτυχών αυτών, συνέβαλε στην ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού, οι οποίες μέσα από την ενασχόληση με πλήθος διαφορετικών δραστηριοτήτων, θα αποτελούσε κάτι το εναλλακτικό στον μέχρι πρότινος κλασσικό τουρισμό.

Παρακάτω αναφέρονται αναλυτικά οι σημαντικότερες μορφές τουρισμού που πραγματοποιούνται στην χώρα μας:³

I. Γενικός Τουρισμός

Ο Γενικός τουρισμός ή τουρισμός διακοπών – αναψυχής όπως αλλιώς χαρακτηρίζεται, αποτελεί μια δραστηριότητα του ελεύθερου χρόνου του

³«Εισαγωγή στον Τουρισμό», Ν. Ηγουμενάκης, Κ. Κραβαρίτης, Π. Λύτρας, 1998

ανθρώπου που σχετίζεται στενά με την ανάγκη που έχει αυτός για ξεκούραση και αναψυχή. Η μορφή αυτή είναι αναμφισβήτητα η σημαντικότερη τόσο από άποψης μεγέθους στο σύνολο της τουριστικής αγοράς όσο και από άποψη αναγκών σε πόρους και υπηρεσίες που απαιτούνται για την καλύτερη εξυπηρέτηση των τουριστών.

Ο γενικός τουρισμός ως προς τη μορφή του διακρίνεται σε 3 κατηγορίες.

Πιο συγκεκριμένα: **(α)** σε τουρισμό περιήγησης, όπου ο τουρίστας μετακινείται συνεχώς κατά το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα των διακοπών του από προορισμό σε προορισμό (από χώρα σε χώρα, από περιοχή σε περιοχή στην ίδια χώρα), **(β)** σε τουρισμό διαμονής, κατά τον οποίο ο τουρίστας παραμένει στην ίδια περιοχή ή τόπο της χώρας τουριστικού προορισμού σε όλη τη διάρκεια των διακοπών του και **(γ)** σε τουρισμό μικτού χαρακτήρα που περιλαμβάνει στοιχεία από τουρισμό περιήγησης και τουρισμό διαμονής.

Για να αναπτυχθεί ο γενικός τουρισμός απαραίτητη προϋπόθεση είναι η δημιουργία κατάλληλης υποδομής και ανωδομής όπως πχ η κατασκευή τουριστικών καταλυμάτων όλων των ειδών και κατηγοριών, η ύπαρξη σύγχρονου συγκοινωνιακού δικτύου και σύγχρονων μεταφορικών μέσων, η κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού που απασχολείται στην τουριστική βιομηχανία κλπ.

II. Μορφωτικός τουρισμός

Ο μορφωτικός τουρισμός αποτελεί μια μορφή τουρισμού, στην οποία κύριος σκοπός των συμμετεχόντων είναι η παρεύρεση σε πολιτιστικές, γενικά, εκδηλώσεις. Συγκεκριμένα αυτό το είδος τουρισμού, το οποίο εμφανίζει ανοδικές

τάσεις διεθνώς, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επισκέψεις σε ιστορικά μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους, πινακοθήκες, συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, όπερα καθώς επίσης και συμμετοχές σε πολιτιστικές εκδηλώσεις ή σεμινάρια γλωσσολογίας, φιλοσοφίας, ιατρικής κλπ.

Για να αναπτυχθεί ο μορφωτικός τουρισμός απαιτείται ειδική υποδομή , όπως για παράδειγμα πλούσια προγράμματα πολιτιστικών, καλλιτεχνικών και μορφωτικών εκδηλώσεων. Κάτι τέτοιο βέβαια προϋποθέτει και την ύπαρξη διεθνούς φήμης θεάτρων, μουσείων, ιστορικών χώρων κλπ.

III. Τουρισμός Εκθέσεων

Ο τουρισμός εκθέσεων είναι μια μορφή που αναπτύσσεται δυναμικά ολοένα και περισσότερο. Σε αυτήν συνήθως υπάγονται κάθε είδους εκθέσεις που συνήθως οργανώνονται σε μεγάλα αστικά κέντρα, ώστε οι επισκέπτες τους να συνδυάσουν την επαγγελματική τους ενημέρωση με κάποια μορφή τουρισμού όπως για παράδειγμα τουρισμό πόλης, μορφωτικό τουρισμό κλπ.

Για να αναπτυχθεί ο τουρισμός εκθέσεων είναι απαραίτητη η δημιουργία κατάλληλης ανωδομής και υποδομής καθώς επίσης και η ύπαρξη σύγχρονων εκθεσιακών χώρων που να είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι και να διαθέτουν τους αναγκαίους βοηθητικούς χώρους πχ εστιατόρια, καφετέριες, χώρους στάθμευσης οχημάτων κλπ.

IV. Τουρισμός Υγείας

Οι τουρίστες που ασχολούνται με τον τουρισμό υγείας ή θεραπευτικό τουρισμό όπως ονομαζόταν παλιότερα, έχουν ως κύριο κίνητρο την αποκατάσταση και διατήρηση της υγείας τους, τη θεραπεία και ανάρρωσή τους από διάφορες ασθένειες κλπ.

Η μορφή αυτή τουρισμού εξελίσσεται σε μία από τις βασικότερες και απαιτεί ειδικές εγκαταστάσεις υδρο-θαλασσο-αεροθεραπείας και καταλύματα αξιώσεων με συμπληρωματικές εγκαταστάσεις όπως για παράδειγμα εστιατόρια, χώρους άθλησης και ψυχαγωγίας, καθώς επίσης και ειδικές ιατρικές και φυσικοθεραπευτικές εγκαταστάσεις.

V. Τουρισμός Άθλησης

Ο τουρισμός άθλησης έχει ως κύριο κίνητρο την άσκηση ενός αθλήματος όπως για παράδειγμα η ποδηλασία, η ιππασία, το τένις, το γκολφ, η πεζοπορία κλπ.

Η άθληση ως απασχόληση κατά τη διάρκεια των διακοπών, θεωρείται σε αυτήν τη μορφή τουρισμού ο πιο σημαντικός παράγοντας μαζί με τη δυνατότητα που υπάρχει για την πραγματοποίηση εκδρομών και περιηγήσεων.

Βασική προϋπόθεση για να αναπτυχθεί αυτή η μορφή τουρισμού είναι η δημιουργία εγκαταστάσεων άθλησης εκ μέρους των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και η απασχόληση έμπειρων γυμναστών, εκπαιδευτών αθλημάτων κλπ. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι μια τέτοια επένδυση σε συμπληρωματικές εγκαταστάσεις άθλησης, ανεβάζει αναμφίβολα το επίπεδο αξίας και απόλαυσης των διακοπών, παράλληλα δε με την ανταγωνιστικότητα και το κύρος της

ξενοδοχειακής επιχείρησης, βελτιώνει την πληρότητά της και γενικά προσελκύει πελατεία υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

VI. Τουρισμός Πόλης

Ο τουρισμός πόλης είναι μία μορφή τουρισμού που έχει ως κύριο χαρακτηριστικό ότι τα άτομα που μετέχουν σε αυτόν ταξιδεύουν σε μια πόλη και την περιηγούνται για μερικές μέρες, συνήθως τρεις έως τέσσερις. Οι περιηγήσεις αυτές συνδέονται άμεσα με το μορφωτικό τουρισμό και ιδιαίτερα με διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα, ενώ και τα επαγγελματικά ταξίδια παίζουν και αυτά με τη σειρά τους σημαντικό ρόλο.

Ο τουρισμός πόλης πραγματοποιείται κυρίως από άτομα με ανώτερο μορφωτικό επίπεδο και εισόδημα, που στην πλειοψηφία τους κατοικούν σε μεγάλα αστικά κέντρα και ταξιδεύουν τις περισσότερες φορές χωρίς τη συνοδεία των μελών της οικογένειάς τους. Τα ταξίδια αυτά οργανώνονται σε μεγάλο ποσοστό από tour operators, ταξιδιωτικά/τουριστικά γραφεία και αεροπορικές εταιρείες.

Επίσης θα πρέπει να ειπωθεί ότι ένας ακόμα πόλος έλξης για πολλά άτομα που μετέχουν σε αυτή τη μορφή τουρισμού, είναι η νυκτερινή ζωή, η διασκέδαση, τα ψώνια, οι ενδιαφέρουσες εκδρομές και τέλος το ωραίο περιβάλλον.

VII. Συνεδριακός Τουρισμός

Στο συνεδριακό τουρισμό υπάγονται κάθε είδους οργανωμένες εκδηλώσεις όπως για παράδειγμα συνέδρια ή συναντήσεις με μεγάλο ή μικρό αριθμό συμμετοχών και σε οποιοδήποτε επίπεδο, δηλαδή τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές. Λόγω του

ότι ο συνεδριακός τουρισμός διαρκεί συνήθως δύο έως τέσσερις ημέρες, συχνά συνδυάζεται με κάποια άλλη μορφή τουρισμού όπως για παράδειγμα τουρισμό πόλης, μορφωτικό τουρισμό κλπ.

Για να αναπτυχθεί ο συνεδριακός τουρισμός σε μια χώρα, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η δημιουργία κατάλληλης υποδομής και ανωδομής και συγκεκριμένα η κατασκευή σύγχρονων συνεδριακών κέντρων με άρτιο τεχνολογικό εξοπλισμό και βοηθητικούς χώρους κάθε είδους όπως για παράδειγμα εστιατόρια, αναψυκτήρια, χώρους στάθμευσης, ιατρεία κλπ. Επίσης οι μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες πρέπει να κατασκευάσουν αίθουσες συνεδρίων μεγάλης χωρητικότητας και πλήρως εξοπλισμένες.

Ακόμα, είναι απαραίτητο για μια χώρα που επιδιώκει να αναπτύξει τον συνεδριακό τουρισμό να προσφέρει σωστή πληροφόρηση στους ενδιαφερομένους για τα συνέδρια και τις διάφορες εκδηλώσεις ιδίου χαρακτήρα.

VIII. Τουρισμός Περιπέτειας

Ο τουρισμός περιπέτειας είναι μια μορφή τουρισμού με έντονο το στοιχείο του απροσδόκητου, του αγνώστου και της έκπληξης. Φωτογραφικά σαφάρι, περιπλανήσεις σε άγνωστες περιοχές, κωπηλασία σε ορμητικούς ποταμούς κλπ αποτελούν μερικά από τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα. Τα άτομα που κάνουν αυτής της μορφής τουρισμό είναι συνήθως νέοι άνθρωποι, κατά κύριο δε λόγο ελεύθεροι επαγγελματίες και στελέχη επιχειρήσεων.

Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ζήτηση για τουρισμό περιπέτειας προβλέπεται να σημειώσει διεθνώς αύξηση, έρχεται δε να καλύψει μια ανάγκη του

σύγχρονου ανθρώπου των μεγαλουπόλεων για εκτόνωση από το στρες που του προκαλεί ο σύγχρονος τρόπος ζωής και η ανία της ρουτίνας.

ΙΧ. Οικογενειακός Τουρισμός

Είναι γνωστό ότι η ύπαρξη παιδιών σε μια οικογένεια αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα επιλογής τόσο του τόπου διακοπών όσο και του χρόνου που θα πραγματοποιηθούν αυτές.

Οι tour operators γνωρίζουν ότι όταν τα τουριστικά πακέτα που προσφέρουν στην τουριστική αγορά είναι προσιτά στις οικογένειες, τότε αυτές ταξιδεύουν συνήθως με τα παιδιά τους. Αλλά ακόμα και αν τα τουριστικά πακέτα που προσφέρουν δεν είναι και τόσο προσιτά στον οικογενειακό προϋπολογισμό, προσπαθούν να το κάνουν, προσφέροντας ειδικές εκπτώσεις για τα παιδιά. Επίσης προσφέρουν διάφορες εκπτώσεις και στα παιδιά οικογενειών που κάνουν ατομικό και όχι μαζικό τουρισμό, όπως για παράδειγμα στα μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιούν για τη μετακίνησή τους από τον τόπο της μόνιμης διαμονής τους στον τόπο του τουριστικού τους προορισμού. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του οικογενειακού τουρισμού είναι η δημιουργία κατάλληλης υποδομής και ανωδομής, όπως για παράδειγμα αίθουσες παιχνιδιών, παιδικές πισίνες, παιδικοί σταθμοί, παιδικές χαρές κλπ και ακόμα ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό για να προσέχει και να συντροφεύει μικρά κυρίως παιδιά.

X. Τουρισμός Τρίτης Ηλικίας

Η τάση που υπάρχει σήμερα για περισσότερα και μακρύτερα ταξίδια επηρέασε όπως είναι φυσικό και την Τρίτη ηλικία που συνήθως διαθέτει ελεύθερο χρόνο, σταθερό εισόδημα, υψηλό δείκτη αποταμίευσης λόγω νοοτροπίας και τρόπου ζωής μα πάνω απ' όλα μεγάλη επιθυμία για ταξίδια και γενικότερα για τον τουρισμό.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις των ειδικών, το ποσοστό συμμετοχής της τρίτης ηλικίας στο συνολικό πληθυσμό της γης έχει αυξηθεί αρκετά, δημιουργώντας έτσι ένα νέο ανθρώπινο δυναμικό, που σε μεγάλο ποσοστό έχει επηρεαστεί από το σύγχρονο τρόπο ζωής και έχει μεγάλο δείκτη ροπής για τουρισμό.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η τρίτη ηλικία αποτελεί το συντηρητικότερο τμήμα του τουριστικού δυναμικού μιας χώρας, που κινείται συνήθως τουριστικά στο εσωτερικό της ή το πολύ σε χώρες κοντινές και κυρίως σε αυτές που συνορεύουν με τη χώρα της μόνιμης διαμονής τους. Τα συγκοινωνιακά μέσα που χρησιμοποιεί γι' αυτόν τον σκοπό είναι κατά κύριο λόγο το τρένο, κατά δεύτερο λόγο το ιδιωτικό αυτοκίνητο και το λεωφορείο και κατά τρίτο λόγο το αεροπλάνο.

Για τον τουρισμό τρίτης ηλικίας δεν απαιτείται ειδική υποδομή και ανωδομή εκ μέρους των χωρών που επιθυμούν να τον αναπτύξουν.

XI. Τουρισμός Χειμερινών Σπορ

Ο τουρισμός χειμερινών σπορ είναι μια δυναμική μορφή τουρισμού που προσπαθούν να αναπτύξουν οι χώρες υποδοχής και φιλοξενίας τουριστών στο πλαίσιο της προσπάθειάς τους να διαφοροποιήσουν το τουριστικό τους προϊόν και με αυτόν τον τρόπο να αξιοποιήσουν και να εκμεταλλευτούν τους αδρανείς μήνες

και να προσελκύσουν διάφορες κατηγορίες τουριστών, κυρίως δε τουριστών υψηλού εισοδήματος.

Ο τουρισμός χειμερινών σπορ καλύπτει το σύνολο των δραστηριοτήτων που διεξάγονται στη διάρκεια του χειμώνα. Συγκεκριμένα καλύπτει τις δραστηριότητες εκείνες που εκδηλώνονται σε ορισμένο γεωγραφικό χώρο και για την ακρίβεια συνήθως σε ορεινές περιοχές σε συνδυασμό πάντα με ορισμένες κλιματολογικές συνθήκες, όπως για παράδειγμα χαμηλές θερμοκρασίες που πλησιάζουν τους μηδέν βαθμούς Κελσίου ή και κάτω από αυτούς, πολύ χιόνι κλπ.

Τα άτομα που κάνουν αυτής της μορφής τον τουρισμό συνδέονται αποκλειστικά με χειμερινά σπορ και με συναφείς προς αυτά δραστηριότητες.

Η ανάπτυξη του τουρισμού χειμερινών σπορ προϋποθέτει εκτός των άλλων τη δημιουργία μιας κατάλληλης υποδομής και ανωδομής, όπως για παράδειγμα άρτια οργανωμένα χιονοδρομικά κέντρα, πίστες πάγου για παγοδρομίες και καλλιτεχνικό πατινάζ, πίστες πάγου για αγωνιστικά έλκηθρα και άλλης κατηγορίας έλκηθρα, αγωνιστικές πίστες σκι και πίστες σκι για παιδιά, αρχάριους και ερασιτέχνες σκιέρ, τουριστικά καταλύματα όλων των κατηγοριών και κυρίως τεσσάρων και πέντε αστέρων, συγκοινωνιακή σύνδεση των τόπων χειμερινών σπορ με τα μεγάλα αστικά κέντρα και τους χώρους άφιξης – αναχώρησης τουριστών, όπως για παράδειγμα αεροδρόμια, σιδηροδρομικοί σταθμοί, λιμάνια κλπ.

XII. Τουρισμός Παραχείμασης

Ο τουρισμός παραχείμασης αναφέρεται στις τουριστικές δραστηριότητες ατόμων που κατά τη διάρκεια του χειμώνα κάνουν διακοπές μικρής ή μεγάλης διάρκειας σε

χώρες με ήπια κλίματα για να αποφύγουν τις αντίξοες καιρικές συνθήκες, που επικρατούν στους τόπους της μόνιμης διαμονής τους.

Τα άτομα που πραγματοποιούν αυτής της μορφής τουρισμό κατά το πλείστο άτομα της τρίτης ηλικίας που αντιμετωπίζουν πρόβλημα υγείας και που έχουν ελεύθερο χρόνο στη διάθεσή τους και σταθερό εισόδημα.

Η ανάπτυξη του τουρισμού παραχείμασης με ταχύτερους ρυθμούς θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες, κυρίως όμως από την αρτιότητα των τουριστικών πακέτων παραχείμασης και την τιμή διάθεσής τους στην αγορά. Στη διαμόρφωση χαμηλών τιμών τουριστικών πακέτων παραχείμασης θα συμβάλλουν η καθιέρωση ειδικών χαμηλών ναύλων από τα διάφορα μέσα μαζικής μεταφοράς, καθώς επίσης η πραγματοποίηση εκπτώσεων στις υπηρεσίες φιλοξενίας που προσφέρουν τα διάφορα τουριστικά καταλύματα κατά τη χειμερινή περίοδο.

XIII. Ορεινός Τουρισμός

Ο ορεινός τουρισμός αν και παρουσιάζει ορισμένες ομοιότητες με τον τουρισμό χειμερινών σπορ, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ταυτιστεί με αυτόν. Συγκεκριμένα δεν έχει χρονικούς περιορισμούς εκδήλωσης και αναφέρεται στο σύνολο των δραστηριοτήτων υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού, που εκδηλώνεται αποκλειστικά και μόνο στις ορεινές περιοχές των χωρών υποδοχής και φιλοξενίας τουριστών που επιθυμούν να αναπτύξουν αυτής της μορφής τουρισμό.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του ορεινού τουρισμού είναι η δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων που δένουν με το φυσικό περιβάλλον και

διαθέτουν όσο το δυνατόν περισσότερους συμπληρωματικούς χώρους, όπως εστιατόρια, μπαρ, καφετέριες, αίθουσες αναψυχής κλπ.

Επίσης θα πρέπει οι ορεινές αυτές περιοχές, στις οποίες αναπτύσσονται κάθε είδους δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού, να εξυπηρετούνται συγκοινωνιακά όσο το δυνατό πληρέστερα και καλύτερα.

XIV. Αγροτικός Τουρισμός

Ο αγροτικός τουρισμός ή αγροτουρισμός όπως ονομάζεται και αλλιώς, αναφέρεται στις δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού που αναπτύσσονται στον αγροτικό χώρο και εντάσσονται στο πλαίσιο του αγροτικού περιβάλλοντος και της αγροτικής ζωής. Συγκεκριμένα αναφέρεται σε μορφές τουριστικών δραστηριοτήτων που εντάσσονται οργανικά και αρμονικά στον αγροτικό χώρο και περιλαμβάνει διάφορες τουριστικές δραστηριότητες που είναι συμπληρωματικές ή δεν έρχονται σε σύγκρουση με άλλες δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα οικονομικές και κοινωνικές, που χαρακτηρίζουν τον αγροτικό χώρο.

Σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική και εμπειρία, ο αγροτικός τουρισμός διακρίνεται σε δύο βασικές μορφές και συγκεκριμένα:

(α) Σε εκείνη που καλύπτει υποδοχή και φιλοξενία τουριστών σε αγροκτήματα, όπου οι φιλοξενούμενοι συμμετέχουν στη ζωή των αγροτών και στις αγροτικές δραστηριότητες γενικότερα. Η μορφή αυτή αγροτικού τουρισμού είναι ευρύτερα γνωστή ως διακοπές αγροικιών.

(β) Σε εκείνη που αφορά στη δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων και ενοικιαζομένων δωματίων σε εξωαστικούς μικροσυνοικισμούς, όχι απαραίτητα αγροτικού χαρακτήρα, και τη φιλοξενία τουριστών σε αυτά συνήθως με το σύστημα «κλίνη και πρόγευμα»

Η ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού σε οποιαδήποτε αγροτική περιοχή προϋποθέτει τη δημιουργία της κατάλληλης εκείνης υποδομής και ανωδομής που θα επιτρέψει την ανάπτυξη των σχετικών δραστηριοτήτων, όπως για παράδειγμα εσωτερική διαμόρφωση και εξοπλισμός δωματίων που προορίζονται για ενοικίαση, διάνοιξη δρόμων ή βελτίωση του ήδη υφιστάμενου οδικού δικτύου, δημιουργία χώρων εστίασης και αναψυχής, αξιοποίηση των τουριστικών φυσικών πόρων της περιοχής κλπ.

XV. Θαλάσσιος Τουρισμός

Ο θαλάσσιος τουρισμός αναφέρεται στο σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων που διεξάγονται στο θαλάσσιο χώρο μιας χώρας υποδοχής και φιλοξενίας τουριστών. Αναμφίβολα ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μία από τις δυναμικότερες μορφές του σύγχρονου τουρισμού, αφού η σημασία του στις τουριστικές οικονομίες των χωρών που έχουν τόσο τις φυσικές προϋποθέσεις όσο και τις οικονομικές δυνατότητες να τον αναπτύξουν είναι κυριολεκτικά μεγάλη.

Η πιο παραγωγική και συναλλαγματοφόρα δραστηριότητα του θαλάσσιου τουρισμού είναι, οπωσδήποτε, εκείνο της ναύλωσης σκαφών αναψυχής κάθε είδους, όπως για παράδειγμα πολυτελών θαλαμηγών, ιστιοφόρων, ταχύπλων

σκαφών κλπ. Η πελατεία στην οποία απευθύνεται και οι ανάγκες ή επιθυμίες τις οποίες ικανοποιεί, είναι κατά το πλείστον τουρίστες υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Άλλη αξιόλογη συναλλαγματοφόρα δραστηριότητα του θαλάσσιου τουρισμού είναι και αυτή των κρουαζιέρων, η ζήτηση των οποίων παρουσιάζει διεθνώς σημαντική αύξηση. Οι σύγχρονες τάσεις της αγοράς κρουαζιέρων συγκλίνουν στα μεγαλύτερα και πολυτελέστερα κρουαζιερόπλοια, τα οποία εξασφαλίζουν υψηλή ποιότητα διαμονής και ψυχαγωγίας στους πελάτες τους, που κατά κανόνα αποτελούν τουρίστες μεσαίας και ανώτερης εισοδηματικής τάξης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού είναι η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής και ανωδομής, το κόστος της οποίας κάθε άλλο παρά χαμηλό είναι, ιδιαίτερα δε σε ότι αφορά την κατασκευή σύγχρονων και άρτια εξοπλισμένων μαρινών για τον ελλιμενισμό, τον ανεφοδιασμό και γενικά την εξυπηρέτηση των σκαφών αναψυχής, των επιβατών και των πληρωμάτων τους άσχετα αν αυτά είναι ενοικιαζόμενα ή ιδιωτικής χρήσης και στη συμπλήρωση ή/και ανανέωση του στόλου των σκαφών αναψυχής και των κρουαζιερόπλοιων.

XVI. Θρησκευτικός Τουρισμός

Ο θρησκευτικός τουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού που αφορά σε μια κατηγορία ατόμων που επισκέπτονται θρησκευτικούς τόπους που βρίσκονται στη χώρα της μόνιμης διαμονής τους ή σε κάποια άλλη είτε για λόγους λατρείας είτε για να πάρουν μέρος σε κάποιες θρησκευτικές εκδηλώσεις ή τελετές είτε για να πάνε κάποιο τάμα που είχαν κάνει κλπ.

Η μορφή αυτή τουρισμού είναι περιορισμένης διάρκειας, συνήθως μία ως τρεις ημέρες. Επίσης τα τουριστικά πακέτα για θρησκευτικό τουρισμό είναι σχετικά φτηνότερα από εκείνα άλλων μορφών τουρισμού επειδή είναι οπωσδήποτε λιγότερα, ενώ τα οικονομικά ωφελήματα για τους θρησκευτικούς τόπους και κατ'επέκταση για τις οικονομίες των χωρών στις οποίες βρίσκονται αυτοί σημαντικά.

Για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού δεν χρειάζεται ειδική υποδομή και ανωδομή, αλλά μόνο βασική.

XVII. Επιλεκτικός Τουρισμός

Η συνειδητοποίηση των τουριστικών επιχειρηματιών αλλά και των πολιτικών εξουσιών των χωρών υποδοχής και φιλοξενίας τουριστών, ότι η ικανοποιητική απόδοση του κεφαλαίου που έχουν επενδύσει στην τουριστική οικονομία γίνεται με το πέρασμα του χρόνου ολοένα και πιο δύσκολη, όταν εξαρτώνται μόνο από το παραδοσιακό τουριστικό πακέτο και μάλιστα σε μια εποχή που οι tour operators πιέζουν συνεχώς για χαμηλότερες τιμές, οδήγησε στην ωρίμανση της ιδέας για την ανάπτυξη του επιλεκτικού τουρισμού.

Ο επιλεκτικός τουρισμός πραγματοποιείται κατά κανόνα από άτομα υψηλής εισοδηματικής στάθμης που, όπως μπορεί να συμπεράνει κανείς, όχι μόνο θέλουν αλλά και μπορούν να ξοδέψουν μεγάλα ποσά για την ικανοποίηση των τουριστικών τους αναγκών ή επιθυμιών. Τα άτομα αυτά ταξιδεύουν συνήθως μεμονωμένα, δηλαδή κάνουν ατομικό τουρισμό, που σημαίνει ότι είτε αγοράζουν ατομικά πακέτα IT (individual exclusive tours) είτε τα φτιάχνουν όπως αυτοί

ακριβώς θέλουν, έτσι ώστε να ικανοποιούνται κατά τον καλύτερο τρόπο οι τουριστικές τους ανάγκες ή επιθυμίες, είτε δεν αγοράζουν καθόλου τουριστικά πακέτα, που σημαίνει ότι αγοράζουν τις διάφορες τουριστικές υπηρεσίες μεμονωμένα.

Τα άτομα που κάνουν επιλεκτικό τουρισμό μπορεί να ξοδεύουν πολλά χρήματα για την ικανοποίηση των αναγκών ή επιθυμιών, αλλά ταυτόχρονα είναι και απαιτητικά. Συγκεκριμένα έχουν την απαίτηση τα χρήματα που ξοδεύουν για την αγορά τουριστικών προϊόντων να τους προσφέρουν τουλάχιστον την ικανοποίηση ή την ωφέλεια ή την χρησιμότητα που προσδοκούν.

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη του επιλεκτικού τουρισμού είναι η χώρα υποδοχής και φιλοξενίας αυτής της κατηγορίας τουριστών να δημιουργήσει την κατάλληλη υποδομή και ανωδομή, δηλαδή ξενοδοχεία πέντε και τεσσάρων αστέρων με πολλούς συμπληρωματικούς χώρους, υψηλής ποιοτικής στάθμης σέρβις, νυκτερινή ζωή, καλλιτεχνική κίνηση, αναπτυγμένη αγορά, μουσεία, πινακοθήκες, καλό συγκοινωνιακό δίκτυο, άνετα μεταφορικά μέσα, καθαρό περιβάλλον κλπ.

XVIII. Τουρισμός Κινήτρων

Ο τουρισμός κινήτρων είναι ουσιαστικά μια νέα μορφή τουριστικής δραστηριότητας που αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς και που υπόσχεται σημαντικά οικονομικά οφέλη για τις χώρες εκείνες υποδοχής και φιλοξενίας τουριστών που θέλουν αλλά και που έχουν τις μορφές να τον αναπτύξουν.

Η μορφή τουρισμού για την οποία ο λόγος αποτελεί αναμφίβολα ένα αποτελεσματικό μέσο του σύγχρονου μάνατζμεντ, που χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο οι μεγάλες βιομηχανικές, εμπορικές και παροχής υπηρεσιών επιχειρήσεις στην προσπάθειά τους να αυξήσουν την παραγωγικότητα των εργαζομένων που απασχολούν και κατ'επέκταση την ανταγωνιστικότητα τους τόσο στις αγορές του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού. Για να επιτευχθούν λοιπόν οι σκοποί αυτοί των επιχειρήσεων, προσφέρονται εκ μέρους τους διάφορα κίνητρα στους εργαζομένους μεταξύ των οποίων και ομαδικά τουριστικά πακέτα GIT (group inclusive tours) συνήθως για τουριστικούς προορισμούς στο εξωτερικό. Αυτή η μέθοδος υποκίνησης των εργαζομένων εκ μέρους των επιχειρήσεων, αποδείχτηκε στην πράξη αποτελεσματική, γι' αυτό και έχει εξαπλωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.

Ο τουρισμός κινήτρων έχει κατά κανόνα περιορισμένη χρονική διάρκεια, τρεις ως τέσσερις μέρες συνήθως. Σκοπός του tour operator που αναλαμβάνει για λογαριασμό της επιχείρησης να φτιάξει το σχετικό τουριστικό πακέτο-κίνητρο είναι να δώσει στο χρήστη του, στο ολιγοήμερο αυτό διάστημα, την ευκαιρία να απολαύσει κάτι το ξεχωριστό, κάτι το οποίο δεν θα είχε ο ίδιος τη δυνατότητα να ζήσει αν έπρεπε να αγοράσει με δικά του χρήματα το τουριστικό αυτό πακέτο.

Για να αναπτυχθεί ο τουρισμός κινήτρων, είναι απαραίτητο να προσφέρεται ένας τουριστικός προορισμός που κατά προτίμηση να ξεχωρίζει από τους συνηθισμένους. Ο τουρισμός κινήτρων σε αντίθεση με άλλες μορφές τουρισμού, δίνει έμφαση στην ατμόσφαιρα που δημιουργεί το περιβάλλον του τουριστικού προορισμού και όχι στις πολυσύχναστες μεγαλουπόλεις, καθώς επίσης και στην

άνεση και την πολυτέλεια που προσφέρουν τα ξενοδοχεία του κατά κύριο λόγο και οι άλλες συμπληρωματικές τους εγκαταστάσεις

XIX. Οικολογικός Τουρισμός

Ο οικολογικός τουρισμός, για να αναπτυχθεί, δεν χρησιμοποιούνται βαριές κατασκευές, ενώ τόσο ο τουρίστας όσο και το τουριστικό κύκλωμα που ασχολείται με αυτόν σέβονται τη φύση, τόσο πολύ ώστε να αποφεύγονται τα μαζικά μέσα μεταφοράς παντού όπου αυτό είναι εφικτό.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης του οικολογικού τουρισμού εντάσσεται η τουριστική ανάπτυξη των παραδοσιακών οικισμών, των βιοτόπων, των εθνικών δρυμών κλπ.

Ο οικολογικός τουρισμός συμβάλλει αρκετά στην εξισορρόπηση μιας χώρας από το μαζικό τουρισμό και τα προβλήματά που προκύπτουν από αυτόν, γι' αυτό και η ανάπτυξή του πρώτου κρίνεται επιτακτική παντού όπου αυτή είναι εφικτή.

XX. Λαϊκός Τουρισμός

Ο λαϊκός τουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού που χαρακτηρίζεται από τα άτομα που ασχολούνται με αυτόν και συγκεκριμένα για το ό,τι είναι άτομα με χαμηλό εισόδημα και ταξιδεύουν συνήθως οικογενειακά και με κάθε είδους ιδιότητα μεταφορικά μέσα, όπως για παράδειγμα τροχόσπιτα, αυτοκίνητα, μοτοσυκλέτες κλπ.

Παρά το γεγονός ότι τα οικονομικά οφέλη από αυτήν τη μορφή τουρισμού κάθε άλλο παρά σημαντικά είναι, όλες χωρίς εξαίρεση οι χώρες υποδοχής και φιλοξενίας τουριστών έχουν λίγο-πολύ αναπτύξει την απαραίτητη υποδομή και ανωδομή για την εξυπηρέτηση των τουριστών αυτής της κατηγορίας. Συγκεκριμένα έχουν

κατασκευάσει κάμπινγκ σε οδικούς άξονες, σε τουριστικές τοποθεσίες και στις παρυφές πόλεων που προσφέρουν στα άτομα που πραγματοποιούν αυτής της μορφής τουρισμό υπηρεσίες που κάνουν τη διαμονή τους όσο το δυνατόν πιο άνετη.

Ας σημειωθεί ότι η διαμονή σε κάμπινγκ είναι συγκριτικά με αυτή σε άλλα τουριστικά καταλύματα αισθητά φτηνότερη. Το γεγονός αυτό εκτιμάται πάρα πολύ από τους τουρίστες του λαϊκού τουρισμού και κυρίως από αυτούς που στις τουριστικές μετακινήσεις συνοδεύονται από τις οικογένειές τους, ιδιαίτερα δε όταν αυτές είναι πολυμελείς.

XXI. Κοσμοπολίτικος Τουρισμός

Η πελατεία του κοσμοπολίτικου τουρισμού κατά κύριο λόγο είναι ο κόσμος της αριστοκρατίας και οι μεγιστάνες του πλούτου που συχνά ταξιδεύουν από το ένα κοσμοπολίτικο κέντρο στο άλλο. Όπως γίνεται αντιληπτό τα άτομα αυτά ξοδεύουν μεγάλα χρηματικά ποσά τόσο κατά την τουριστική μετακίνησή τους όσο και κατά τη διαμονή τους στον τουριστικό προορισμό που επισκέπτονται, γι'αυτό και οι απαιτήσεις τους γενικά είναι πάρα πολύ μεγάλες.

Τα άτομα που κάνουν κοσμοπολίτικο τουρισμό μετακινούνται συνήθως με ιδιόκτητα μεταφορικά μέσα, όπως για παράδειγμα ιδιόκτητα αεροπλάνα, θαλαμηγούς κλπ. Στον τουριστικό προορισμό τους διαμένουν είτε σε ξενοδοχεία πολυτελείας είτε σε ιδιόκτητες ή νοικιασμένες πολυτελείς επαύλεις είτε σε ιδιόκτητες πολυτελείς θαλαμηγούς. Επίσης η ζωή που κάνουν τα άτομα αυτά στα διάφορα κοσμοπολίτικα κέντρα που επισκέπτονται κατά διαστήματα είναι πάρα

πολύ κοσμική, κάτι άλλωστε που είναι πολύ φυσικό και απόλυτα συνυφασμένο με τη μορφή τουρισμού για την οποία ο λόγος.

Για να αναπτυχθεί ο κοσμοπολίτικος τουρισμός, τον οποίο πολλοί τουριστικοί προορισμοί επιθυμούν να τον αναπτύξουν για καθαρά οικονομικούς λόγους, εκτός από την κατάλληλη υποδομή και ανωδομή, απαιτείται και η καταξίωση του τουριστικού προορισμού στη συνείδηση της αριστοκρατίας και των μεγιστάνων του πλούτου σαν τόπος κοσμοπολίτικου τουρισμού κάτι το οποίο δεν είναι πάντα εφικτό και απαιτεί συνεχή και έντονη προσπάθεια μα πάνω απ'όλα μακριά περιθώρια χρόνου και αναμονής.

XXII. Κοινωνικός Τουρισμός

Ο κοινωνικός τουρισμός, σαν ιδιαίτερη μορφή τουρισμού, ορίζεται το σύνολο των σχέσεων και φαινομένων τουριστικού χαρακτήρα που διευκολύνουν τη συμμετοχή των ασθενέστερων οικονομικά τάξεων στον τουρισμό. Με άλλα λόγια ο κοινωνικός ή επιδοτούμενος τουρισμός αποτελεί τη μορφή εκείνη του τουρισμού που χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι πραγματοποιείται από μέλη του κοινωνικού συνόλου, των οποίων η αγοραστική δύναμη είναι λίγο-πολύ περιορισμένη, χάρη σε ειδικές παροχές προς αυτά που μπορεί να είναι άμεσες ή έμμεσες.

Οι παροχές για κοινωνικό τουρισμό αποτελούν σήμερα για τις αναπτυγμένες οικονομικά χώρες υποχρέωση του κράτους. Συγκεκριμένα το σύγχρονο κοινωνικό κράτος έχει υποχρέωση πέρα από υγεία, καλά γερατειά, εργασία, παιδεία κλπ να εξασφαλίσει σε άτομα χαμηλού εισοδήματος τη δυνατότητα να κάνουν διακοπές και με αυτόν τον τρόπο να ισορροπήσουν τόσο ψυχικά όσο και σωματικά.

Για να αναπτυχθεί ο κοινωνικός τουρισμός είναι απαραίτητη προϋπόθεση η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής και ανωδομής, δηλαδή η κατασκευή ειδικών τουριστικών καταλυμάτων που να ανταποκρίνονται στις οικονομικές δυνατότητες των κοινωνικών τουριστών, χορήγηση επιδομάτων διακοπών που να αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες κάθε οικογένειας, εφαρμογή επιχορηγούμενων προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού για ειδικές κατηγορίες ατόμων, όπως για παράδειγμα σπουδαστές, στρατιώτες, συνταξιούχους, που η οικονομική τους κατάσταση δεν τους επιτρέπει να κάνουν διακοπές κλπ.

XXIII. Τουρισμός Αναπήρων

Ο τουρισμός αναπήρων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες πρόκειται για μια ειδική μορφή τουρισμού, η ανάπτυξη της οποίας προωθείται ολοένα και περισσότερο σε ορισμένες χώρες.

Βασική προϋπόθεση για να αναπτυχθεί ο Τουρισμός Αναπήρων σε ένα τουριστικό προορισμό, είναι η δημιουργία ειδικών εγκαταστάσεων που να διαθέτουν ανάλογο εξοπλισμό για την εξυπηρέτηση των τουριστών με ειδικές ανάγκες, όπως και η προσφορά τουριστικών πακέτων που θα απευθύνεται σε αυτούς και θα ικανοποιεί τις δικές της τουριστικές ανάγκες ή επιθυμίες.

Επίσης θα πρέπει οι χώρες υποδοχής και φιλοξενίας τουριστών που επιθυμούν να αναπτύξουν την ειδική αυτή μορφή τουρισμού να θεσπίσουν ειδικές τεχνικές προδιαγραφές που θα πρέπει απαραίτητα να τηρούν τα τουριστικά καταλύματα και οι άλλες τουριστικές εγκαταστάσεις που κατασκευάζονται ειδικά για την εξυπηρέτηση των τουριστών με ειδικές ανάγκες. Τέτοιου είδους προδιαγραφές

είναι για παράδειγμα ράμπες, ανελκυστήρες, ειδικός εξοπλισμός στα δωμάτια και τους λοιπούς χώρους των τουριστικών καταλυμάτων κλπ., ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους τουρίστες με ειδικές ανάγκες, με όσο το δυνατόν λιγότερες δυσκολίες γίνεται ή και καθόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

3.1 Γενικά Χαρακτηριστικά

Ο Χειμερινός τουρισμός αναφέρεται στο σύνολο των δραστηριοτήτων, που λαμβάνουν χώρα κατά την διάρκεια της χειμερινής περιόδου, δηλαδή από Νοέμβριο μέχρι Μάρτιο, και εκδηλώνονται κυρίως σε ορεινές περιοχές, κάτω από συγκεκριμένες κλιματολογικές συνθήκες, όπως για παράδειγμα χαμηλές θερμοκρασίες, τύπου 0 βαθμών Κελσίου ή και χαμηλότερα. Το κρύο κλίμα σε συνδυασμό με τις χαμηλές θερμοκρασίες, αποτελούν τις ιδανικές συνθήκες για τα αθλήματα που διεξάγονται αυτούς τους μήνες και απαιτούν χιόνι ή ακόμα και την ύπαρξη πάγου. Τέτοιες δραστηριότητες είναι για παράδειγμα, η χιονοδρομία και η ελκηθοδρομία .

Όμως η διεξαγωγή όλων αυτών των δραστηριοτήτων απαιτεί κατάλληλη κτιριακή υποδομή, η οποία να ενισχύει την τουριστική κίνηση και να προσφέρει ποιοτικά ανώτερες παρεχόμενες υπηρεσίες. Τέτοιου είδους κτιριακή υποδομή και εγκαταστάσεις, αποτελούν τα καταφύγια και τα χιονοδρομικά κέντρα, των οποίων η ύπαρξη και η λειτουργικότητα, αναλύονται σε επόμενα κεφάλαια.

Ο χειμερινός τουρισμός αποτελεί μια τουριστική μορφή η οποία επιμηκύνει την τουριστική κίνηση σε όλη τη διάρκεια του έτους και συμβάλει πραγματικά στην άμβλυνση του εποχικού φαινομένου. Χάρη στον χειμερινό τουρισμό δημιουργείται μια ισορροπία στην τουριστική κίνηση τόσο χρονικά όσο και γεωγραφικά, σε τουριστικούς

προορισμούς σε ορεινές περιοχές, που δεν έχουν σχέση με την νησιωτική και θαλάσσια πλευρά της χώρας. Έτσι διατηρείται η πληρότητα των επισκεπτών ενός τουριστικού προορισμού, αλλά και αναδεικνύονται οι κρυμμένες πτυχές αυτής .

3.1.1 Συνέπειες του Χειμερινού Τουρισμού

Βέβαια ο χειμερινός τουρισμός αποτελεί σε μεγάλο βαθμό τουρισμό επαγγελματικό και αναψυχής και λιγότερο τουρισμό διακοπών. Αυτό συμβαίνει κυρίως λόγω της εποχικής διάστασης κοινωνικών θεσμών όπως είναι οι σχολικές διακοπές και οι ετήσιες άδειες από την εργασία. Ο χειμερινός τουρισμός, αν δεν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, είναι δυνατόν να έχει καταστροφικές συνέπειες σε βάρος του περιβάλλοντος. Για παράδειγμα η ανεξέλεγκτη δημιουργία χιονοδρομικών κέντρων η εκτεταμένη αποψίλωση των δασών στις περιοχές όπου θα αναπτυχθούν οι ειδικές εγκαταστάσεις, η διάνοιξη οδικού δικτύου κλπ., προκαλούν την καταστροφή τόσο της πανίδας όσο και της χλωρίδας, με κίνδυνο ακόμα και τη διατάραξη της τροφικής αλυσίδας, τη διάβρωση του εδάφους και την πρόκληση κατολισθήσεων και χιονοστιβάδων.⁴

⁴«Η Κρατική Συμβολή στον Τουρισμό – Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού», Γ.Μ. Βενετσανοπούλου 2006

3.1.2 Η κατάσταση του Χειμερινού Τουρισμού στην Ελλάδα

Ο χειμερινός τουρισμός συναντά πολλά προβλήματα στη χώρα μας. Μεγάλο ποσοστό των χιονοδρομικών κέντρων αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα υποδομής.

Το ανεπαρκές οδικό δίκτυο δημιουργεί προβλήματα πρόσβασης καθώς επίσης και σημαντικές καθυστερήσεις στη μεταφορά και μετακίνηση από και προς τα χιονοδρομικά κέντρα. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός είναι ελλιπέστατος και το εξειδικευμένο προσωπικό ανεπαρκές και με έλλειψη τεχνογνωσίας. Επίσης η έλλειψη χώρων παγοδρομίας ή συναφών αθλημάτων και πολλών άλλων δραστηριοτήτων δεν βοηθάει καθόλου.

Οι ελλείψεις αυτές έχουν ως συνέπεια την απώλεια ημεδαπών ή ξένων πελατών, οι οποίοι απαιτούν παροχή υψηλότερου επιπέδου υπηρεσιών και κατά συνέπεια κατευθύνονται σε αντίστοιχα κέντρα του εξωτερικού.

3.2 Ομάδες Χειμερινών Τουριστών

Ο χειμερινός τουρισμός απευθύνεται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, όμως ο κύριος όγκος τουριστών που ασχολούνται με αυτόν ανήκουν στις δύο παρακάτω κατηγορίες.

1. Ο χειμερινός τουρισμός απευθύνεται κυρίως στους νέους, οι οποίοι αρέσκονται περισσότερο, στο να συμμετέχουν σε ακραία αθλήματα τα οποία είναι πιο επικίνδυνα και προκαλούν μεγαλύτερες εκκρίσεις αδρεναλίνης. Αυτής της κατηγορίας οι τουρίστες, λαμβάνουν μέρος σε τέτοιες δραστηριότητες κυρίως τα Σαββατοκύριακα, καθώς επίσης

και σε γιορτές και αργίες, όπως για παράδειγμα στις διακοπές των Χριστουγέννων. Οι τουρίστες αυτοί ανήκουν σε τάξεις μεσαίου ή και μεγάλου εισοδήματος, διότι τα χειμερινά σπορ απαιτούν σημαντικά έξοδα για την διεξαγωγή τους. Για παράδειγμα, τέτοια αθλήματα είναι η χιονοδρομία, η αναρρίχηση και το ράφτινγκ, καθώς και άλλα.

2. Ο χειμερινός τουρισμός όμως πέρα από τους νέους, είναι ιδιαίτερα αρεστός και σε άτομα της τρίτης ηλικίας, δηλαδή άτομα από 55 ετών και άνω. Αυτό είναι άκρως ενδιαφέρον από την άποψη ότι η συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα αποτελείται από άτομα τα οποία σε πολύ υψηλό ποσοστό έχουν το απαραίτητο εισόδημα και χρόνο ώστε να ταξιδεύουν οποιαδήποτε εποχή του έτους, σε αντίθεση με άλλες κατηγορίες τουριστών οι οποίοι δουλεύουν όλο το χρόνο ή σπουδάζουν.

Είναι επίσης μεγάλης σημασίας το ότι έχουν σταθερό εισόδημα (σύνταξη, εισοδήματα από περιουσία) με αποτέλεσμα η τουριστική τους συμπεριφορά να παραμένει ανεπηρέαστη.

3.3 Χειμερινές Αθλητικές Δραστηριότητες

Η Ελλάδα είναι μια χώρα μοναδικής ομορφιάς, η οποία συνδυάζει αρμονικά τα γραφικά τοπία με τη γαλήνη και την δράση, και την άγρια ομορφιά τους, δημιουργώντας πλήθος επιλογών για αποδράσεις σ' ορεινούς προορισμούς . Ειδικότερα το χειμώνα, η ορεινή Ελλάδα αποτελεί ένα μαγευτικό και συνάμα συναρπαστικό σκηνικό για υπαίθριες δραστηριότητες, και προσελκύει αρκετούς φίλους της φύσης και των σπορ. Οι χειμερινές

δραστηριότητες, που αναπτύσσονται στη χώρα μας, περιγράφονται και αναλύονται παρακάτω .

3.3.1 Χιονοδρομία (Ski)

Το σκι είναι ένα άθλημα με ελεύθερη δράση όπου ο κάθε αθλητής μπορεί να επιλέξει την πίστα που είναι πιο κατάλληλη για τις ικανότητες του καθώς και τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν όπως, κατάσταση χιονιού, ορατότητα, εμπόδια κ.λπ. Η χιονοδρομία ως άθλημα ήρθε στην Ελλάδα το 1920.

Το σκι μπορεί να χωριστεί σε διάφορες κατηγορίες. Οι πιο διαδεδομένες, οι οποίες είναι και αναγνωρισμένες από την Ολυμπιακή Επιτροπή είναι οι παρακάτω:

1. Το αλπικό σκι (alpic ski).
2. Το βόρειο σκι (kim nordic ski).
3. Σκι χιονοσανίδας (snowboard ski). Είναι ένα καινούριο σχετικά άθλημα το οποίο περιλαμβάνει ελεύθερη δράση στο χιονισμένο τοπίο και περιλαμβάνει 2 αγωνίσματα: το halfpipe και την κατάβαση. Οι κανόνες ασφαλείας για τον snowboarder είναι οι ίδιοι με αυτούς του χιονοδρόμου (skier).
4. Έλκθηρο χιονιού (snowmobile). Ένα άλλο χειμερινό σπορ είναι το snowmobile (έλκθηρο χιονιού), απαραίτητο όχημα σε περιπτώσεις που είναι αδύνατη η διέλευση αυτοκινήτων.

3.3.2 Ορειβασία (Mountain Climbing)

Ο άνθρωπος από αρχαιοτάτων χρόνων είχε πολύ στενή σχέση με το βουνό μιας και αυτό αποτελούσε καταφύγιο, ορμητήριο, σύμβολο ελευθερίας αλλά και πρόκληση.. Από πολύ παλιά ακόμα, η κατάκτηση των υψηλότερων κορυφών, αποτελούσε μια τεράστια πρόκληση για τους φιλόδοξους εξερευνητές.

Η ορειβασία ως σύνθετη και απαιτητική δραστηριότητα, θεμελίωσε μια σειρά από αθλήματα μέσα στη φύση και το περιβάλλον από τα πιο εύκολα έως και τα πιο δύσκολα. Στις μέρες μας όμως, η επιβίωση των ορειβατών έχει διευκολυνθεί πολύ, παρά τις αντίξοες συνθήκες, από την συνεχή εξέλιξη των τεχνικών μέσων.

Η ορειβασία είναι ένα σπορ που συχνά εκθέτει τον άνθρωπο σε ακραίες συνθήκες της φύσης και έχει αρκετές διαβαθμίσεις, όπως για παράδειγμα η απλή ορεινή πεζοπορία, η αναρρίχηση σε μεγάλο υψόμετρο κ.ά.

Το ζενίθ της ορειβασίας αποκαλείται αλπινισμός. Η ονομασία προέρχεται από την ανάβαση στις Άλπεις, αλλά χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις δραστηριότητες σε όλα τα βουνά του κόσμου, από τον Όλυμπο έως το Έβερεστ και έχει να κάνει με την ανάβαση σε δύσκολες και απόκρημνες πλαγιές σε μεγάλο υψόμετρο και κάτω από ακραίες συνθήκες όπως χιονιά, πάγοι κ.ά.

Πλήθος ξένων εξερευνητών άρχισε να ενδιαφέρεται για τα ελληνικά βουνά χάρη στη μυθολογία που χαρακτήριζε τον Όλυμπο ως την κατοικία των αρχαίων ελληνικών θεών. Αρκετοί ωστόσο, ενδιαφέρονταν να διαπιστώσουν, εάν όντως υπήρχαν όπως και στην Τροία, μνημεία, τα οποία να πιστοποιούν τους μύθους του βουνού, όμως η παρουσία ληστών στην περιοχή απέτρεπε κάθε σοβαρή προσπάθεια . Η κορυφή του

Ολύμπου κατακτήθηκε για πρώτη φορά το 1913 από τους Ελβετούς Frederic Boissonnas και Daniel Baud Bovy, με οδηγό τον Χρήστο Κάκαλο .

Το επίτευγμα αυτό αποτελεί την απαρχή της ορειβασίας στην Ελλάδα , η οποία τα πρώτα χρόνια ζωής της δεν είχε να παρουσιάσει αξιόλογα επιτεύγματα. Το πρώτο ορειβατικό σωματείο ιδρύθηκε το 1926 και ονομαζόταν οι «Κούκοι», ενώ δύο χρόνια αργότερα, το 1928, ιδρύθηκε ο Ορειβατικός Σύνδεσμος Αθηνών, ο οποίος δύο χρόνια αργότερα, το 1930 μετεξελίχθηκε σε Ελληνικό Ορειβατικό Σύνδεσμο και πολύ αργότερα, το 1998 στην Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβατικών Συλλόγων . Το 1985 ξεκίνησε μια πιο συστηματική ανάπτυξη με τη δημιουργία δομημένου συστήματος εκπαίδευσης των ορειβατών και τον διαχωρισμό της ορειβασίας από την αναρρίχηση .

Τα ελληνικά βουνά λόγω της ιδιομορφίας τους και του κλίματός τους θεωρείται πως προσφέρουν μοναδικές εμπειρίες. Επιπλέον το ότι βρίσκονται κοντά σε κατοικημένες περιοχές, βοηθάει στο να πραγματοποιούνται διαδρομές ακόμα και τα Σαββατοκύριακα. Πέρα από τον Όλυμπο, άλλες δημοφιλείς τοποθεσίες ορειβασίας, είναι η Γκαμήλα και η Αστράκα στην Πίνδο, ο Ταΰγετος, η Πυραμίδα στην Γκίονα, το όρος Δίρφης στην Εύβοια, το όρος Φαλακρό στην Δράμα, τα Λευκά Όρη στην Κρήτη, η Πάρνηθα κ.ά .

Στην ορειβασία έχει παρατηρηθεί ότι κατά μέσο όρο διανύονται δύο έως τρία χιλιόμετρα την ώρα και καλύπτονται περίπου τριακόσια μέτρα υψομετρικής διαφοράς. Αυτό συνεπάγεται ότι για ν' ανέβει κάποιος ένα χιλιόμετρο απαιτούνται γύρω στις τέσσερις ώρες μαζί με τις στάσεις. Επομένως, μαζί με την επιστροφή θα χρειαστούν τουλάχιστον

επτά με δέκα ώρες. Τους ψυχρούς μήνες ο εξοπλισμός πρέπει να είναι ολοκληρωμένος και να συμπεριλαμβάνει crampons (σχάρες με καρφιά, που τοποθετούνται στα παπούτσια για το περπάτημα σε πάγο) piolet (ειδικό μπαστούνι με αιχμηρές άκρες για μετακίνηση με ασφάλεια σε παγωμένο χιόνι), ένα καλό σακίδιο και τα ειδικά ορειβατικά ρούχα..

Για να ασχοληθεί κάποιος με την ορειβασία, επιβάλλεται να είναι απόλυτα υγιής και να έχει άριστη φυσική κατάσταση. Πέρα από αυτά όμως θα πρέπει να έχει περάσει και από τα στάδια της απλής και της ορεινής πεζοπορίας. Η εμπειρία και η μακρόχρονη ενασχόληση με την ορειβασία είναι ζωτικής σημασίας. Για να κάνει κανείς τα πρώτα του βήματα στον κόσμο της ορειβασίας, καλό θα ήταν να γίνει μέλος σε κάποιο ορειβατικό σύλλογο. Εκεί με τη βοήθεια έμπειρων ορειβατών θα μπορέσει να εξοικειωθεί πιο γρήγορα και χωρίς να διατρέξει κίνδυνο. Στην Χώρα μας έχουν ιδρυθεί μέχρι σήμερα περίπου 100 ορειβατικά σωματεία, τα οποία αριθμούν τουλάχιστον τριάντα χιλιάδες μέλη..

3.3.3 Πεζοπορία

Η πεζοπορία διακρίνεται σε δύο κατηγορίες, την απλή και την ορεινή . Στην απλή, η ελάχιστη απόσταση που διανύουν οι πεζοπόροι είναι πέντε χιλιόμετρα και απαιτεί μία με δύο ώρες για να ολοκληρωθεί. Συνήθως γίνεται σε χαμηλά εδάφη και με ελαφρύ εξοπλισμό. Στην ορεινή, οι αποστάσεις φτάνουν κατά μέσο όρο τα 15-20 χιλιόμετρα και η διάρκεια τους μπορεί να αγγίξει και τις 8 ώρες. Απαιτείται ειδικός εξοπλισμός, κυρίως κατά τη διάρκεια των χειμερινών μηνών. Η ορεινή πεζοπορία

μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οποιοδήποτε βουνό. Βασική της διαφορά με την απλή πεζοπορία, είναι η διαφορά στο υψόμετρο, το οποίο μπορεί να φτάσει πάνω από 500 μέτρα.

Στην Ελλάδα ,πέρα από τις βασικές οδικές αρτηρίες, δεν υπήρχε ολοκληρωμένο δίκτυο αυτοκινητοδρόμων, και μέχρι αυτό να ολοκληρωθεί, οι διαδρομές γινόντουσαν μέσα από μονοπάτια, τα οποία αποτελούσαν την ευκολότερη πρόσβαση

Ωστόσο πολλά από τα παλιά μονοπάτια, έχουν ασφαλτοστρωθεί πλέον. Όμως ακόμα υπάρχουν κάποια τα οποία συνεχίζουν να διαπερνούν βουνά, φαράγγια και χαράδρες.

Τα τελευταία χρόνια, έχουν υπάρξει διάφορες χρηματοδοτήσεις και εισφορές από διάφορους φορείς, όπως δήμους, ορειβατικούς συλλόγους, κ.ά, που βοήθησαν στη συντήρηση και την αναβίωση πολλών μονοπατιών. Μεγάλα τμήματά τους σηματοδοτήθηκαν σε όλη την Ελλάδα, δημιουργώντας ένα τεράστιο δίκτυο συνολικού μήκους 3.500 χλμ. περίπου. Το κυριότερο κομμάτι τους, καταλαμβάνουν οι επεκτάσεις των Ευρωπαϊκών Μονοπατιών Μεγάλων Διαδρομών E4, E6 και κατηγορίας O (3.000 χλμ.), ενώ πέρα από αυτά έχουν διαμορφωθεί ακόμα 500 χλμ. μικρότερων μονοπατιών, που παρουσιάζουν εφάμιλλο ενδιαφέρον .

Πιο συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Μονοπάτι Μεγάλων Διαδρομών E4 ξεκινά από τα Πυρηναία Όρη και φθάνει στην Ελλάδα, μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Το ελληνικό τμήμα του E4 διασχίζει τη βόρεια και κεντρική Ελλάδα, την Πελοπόννησο, καταλήγει στο Γύθειο και συνεχίζεται στην Κρήτη. Δίδεται έτσι η δυνατότητα στον πεζοπόρο να γνωρίσει καλύτερα το πλούσιο ελληνικό τοπίο και την ομορφιά αυτού.

Το ελληνικό τμήμα του Ευρωπαϊκού Μονοπατιού Μεγάλων Διαδρομών E6 χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο ξεκινά από την περιοχή των Πρεσπών και αφού περάσει μέσα από

Καστοριά, Ιωάννινα και Δωδώνη φτάνει ως την πόλη της Ηγουμενίτσας . Το δεύτερο, ξεκινά από την περιοχή της Φλώρινας, και αφού περάσει τις ορεινές περιοχές της δυτικής, κεντρικής και ανατολικής Μακεδονίας, καταλήγει στην Αλεξανδρούπολη.

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό, η επέκταση και η διάνοιξη των Ευρωπαϊκών Μονοπατιών Μεγάλων Διαδρομών βοήθησε πολύ στην ενίσχυση και τόνωση της πεζοπορίας στη χώρα μας .

3.3.3.1 Ορεινή Πεζοπορία (Trekking)

Η ορεινή πεζοπορία αποτελεί μια ήπια έκφραση του χειμερινού τουρισμού, και βοηθάει τον πεζοπόρο να έρθει σε επαφή με τη φύση και να τη γνωρίσει καλύτερα.

Το trekking, όπως αλλιώς λέγεται, αποτελεί μια ολοκληρωμένη αερόβια άσκηση και συνδυάζει την πνευματική χαλάρωση με την απόλαυση της φύσης. Απευθύνεται σε νέους και μη, ενώ παράλληλα δεν απαιτεί ιδιαίτερη φυσική κατάσταση. Φυσικά, κάθε διαδρομή έχει διαφορετικό βαθμό δυσκολίας και συνετό θα είναι, όσοι δεν έχουν εμπειρία να αρχίζουν από χαλαρές διαδρομές.

Το trekking μπορεί να γίνει σε ορεινά μονοπάτια , φαράγγια κ.ά. Πραγματοποιείται κυρίως σε ομαδικό επίπεδο για λόγους ασφαλείας. Στο να μην καταπονείται το σώμα, βοηθά πολύ η σταθερή αναπνοή με προσαρμοζόμενο βηματισμό καθ' όλη τη διάρκεια της διαδρομής.

Απαραίτητα εργαλεία θεωρούνται η χρήση χάρτη και πυξίδας, η πρόγνωση του καιρού, υδροδοχεία με πόσιμο νερό και αδιάβροχο.

Παρόλο που το trekking είναι μια ήπια δραστηριότητα η οποία δε βλάπτει την φύση, πολλά μονοπάτια έχουν καταστραφεί, από το πλήθος ατόμων που τα διασχίζουν ετησίως. Αυτό οφείλεται στο ότι σπάνε κλαδιά, ξεριζώνουν φυτά και το χειρότερο πετάνε πλαστικά και σκουπίδια με αποτέλεσμα να ρυπαίνουν πανέμορφα τοπία. Για αυτό, όσοι έχουν σκοπό να λάβουν μέρος σε μια τέτοια διαδρομή θα πρέπει να έχουν οικολογική συνείδηση και να φροντίσουν να διατηρήσουν το φυσικό περιβάλλον.

Η Ελλάδα διαθέτει πλούσια χλωρίδα και πανίδα, και κάποια σπάνια είδη απαντώνται μόνο μέσω της ορεινής πεζοπορίας ενώ στις πλαγιές των βουνών της κρύβονται μικροί φυσικοί παράδεισοι..

Υπάρχουν πάρα πολλές διαδρομές, ακόμη και κατά την χειμερινή περίοδο. Στην Αττική υπάρχει η Πάρνηθα, ενώ εκτός Αττικής ο Χελμός μέχρι τα Ύδατα της Στυγός, τα μονοπάτια του Ταΰγετου, η Κοιλιάδα του Λούσιου, η οροσειρά του Κόζιακα, ο Κίσαβος, τα φαράγγια των Αγραφών, η Βάλια Κάλντα, τα βουνά της Κρήτης κ.α .

Στη χώρα μας λειτουργούν πάνω από εκατό ορειβατικοί σύλλογοι, που οργανώνουν μαθήματα ορεινής πεζοπορίας. Επίσης δεκάδες γραφεία εναλλακτικού τουρισμού οργανώνουν μαθήματα και εκδρομές trekking για έμπειρους και μη.

3.3.4 Ορεινή Ποδηλασία (Mountain Biking)

Η ορεινή ποδηλασία είναι μια από τις πιο διαδεδομένες δραστηριότητες χειμερινού τουρισμού. Μάλιστα το 1996 κέρδισε την μεγαλύτερη αναγνώριση της ιστορίας της, με την συμπερίληψή της στα Ολυμπιακά αθλήματα, κάτι που συνέβαλε στην αναγνωρισιμότητα της από τον κόσμο κι έγινε πιο προσιτή.

Πιο συγκεκριμένα, το ποδήλατο που χρησιμοποιείται στην ορεινή ποδηλασία, είναι ένα ειδικά σχεδιασμένο ποδήλατο, το οποίο να κινείται πιο εύκολα σε δύσκολο και ανηφορικό έδαφος.

Σε αντίθεση με το συμβατικό ποδήλατο δρόμου είναι αρκετά πιο ελαφρύ για να αντέχει στις μεγάλες ανηφόρες και στην δυσκολία των διαδρομών .

Έχει πολύ δυνατά φρένα, αμορτισέρ, ειδικά τρακτερωτά λάστιχα και ειδικό σύστημα με πολλές ταχύτητες, για να κάνουν πιο εύκολη την ποδηλασία στο ανώμαλο έδαφος και στις ανηφόρες.

Βασικό προσόν για την ορεινή ποδηλασία είναι, πέρα από τις βασικές γνώσεις ποδηλασίας, να έχει και κάποια επιπλέον εκπαίδευση στην χρήση των ταχυτήτων και στο πέρασμα απότομων σημείων, όπως κατηφόρες, δύσβατα εδάφη, πεσμένοι κορμοί κ .α., γιατί ενέχει κίνδυνος τραυματισμού. Η τεχνική τελειοποιείται σταδιακά με την εξάσκηση και το πέρασμα του χρόνου, όμως υπάρχουν σχολές και φορείς που μπορούν να διδάξουν τα βασικά.

Ο ποδηλάτης επιλέγει το ποδήλατό του, βάσει του βάρους του και τη σωματική του διάπλαση καθώς και τη χρήση για την οποία το προορίζει. Οι ποδηλατικές διαδρομές εκτός δρόμου, απαιτούν στιβαρές και ποιοτικά γερές κατασκευές αλλιώς ενέχει κίνδυνος τραυματισμού του ποδηλάτη. Επίσης αναγκαίο εξοπλισμό αποτελεί το κράνος το οποίο μπορεί να αποδειχθεί σωτήριο για τον ποδηλάτη .

Για τους αρχάριους στο άθλημα, προτείνονται απλές διαδρομές

και χωματόδρομοι οι οποίοι βρίσκονται σχεδόν σε κάθε βουνό. Η χώρα μας λόγω του ότι σε μεγάλο ποσοστό καλύπτεται από ορεινούς όγκους την καθιστά έναν τέλειο προορισμό για όποιον θέλει να ασχοληθεί με την ορεινή ποδηλασία. Μάλιστα σε αντίθεση με άλλες

ευρωπαϊκές χώρες, στην Ελλάδα υπάρχουν παντού ειδικά μονοπάτια που διευκολύνουν ευνοούν πολύ όσους είναι πρόθυμοι να ασχοληθούν με το άθλημα.

Τέτοιες διαδρομές στην Αττική, υπάρχουν στην Πάρνηθα (Ολυμπιακή διαδρομή), στη Μονή Καισαριανής στον Υμηττό, στην Βαρυμπόμπη, στην Πεντέλη (Κοκκιναράς), στον Διώνυσο, καθώς και στη Μάνδρα (διαδρομή Βαλκανιάδας) . Άλλες δημοφιλείς περιοχές της χώρας είναι οι ακόλουθες:

- Στην Πελοπόννησο : ο Μιστράς, το Ξυλόκαστρο, ο Λούσιος στην αρχαία Ολυμπία και τα Καλάβρυτα .
- Στην Μακεδονία : στον Κίσαβο, στα 3-5 Πηγάδια στην Νάουσα, στον Κάτω Όλυμπο, στο Χορτιάτη Θεσσαλονίκης , στην τοποθεσία Λαϊλιάς Σερρών .
- Στην Θράκη : στην Νυμφαία Κομοτηνής και στην τοποθεσία Όγκος Ροδόπης .
- Στην Κρήτη : στο Οροπέδιο Λασιθίου, στην περιοχή Ιδαίον Άντρο στο Ρέθυμνο, στους Αγίους Αποστόλους Χανίων και στα Μεσκλιά Χανίων.
- Επίσης σε άλλα νησιά, όπως Ρόδο, Θάσο κλπ.

3.3.5 Ιππασία

Η ιππασία αποτελεί ένα άθλημα δεξιοτεχνίας , με συγκεκριμένους κανόνες , το οποίο έχει αναγνωριστεί ως Ολυμπιακό αγώνισμα .

Ωστόσο, η ανάγκη του ανθρώπου να έρθει σε στενή επαφή με την φύση και να βιώσει την περιπέτεια, βοήθησε την ιππασία να αναδειχτεί ως μία δραστηριότητα τουρισμού, η οποία δύναται να πραγματοποιηθεί και κατά την διάρκεια της χειμερινής περιόδου .

Στην Ελλάδα η ιππασία θεωρείται ένα ανερχόμενο άθλημα το οποίο βρίσκει μεγάλη ανταπόκριση από τον κόσμο και ιδίως τους νέους ανθρώπους. Ετησίως ιδρύονται νέοι ιππικοί όμιλοι, με πολλές εγγραφές νέων μελών . Σύμφωνα με στοιχεία από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ), σήμερα λειτουργούν πάνω από 50 ιππικοί όμιλοι και σχολές ιππασίας, εκ των οποίων τουλάχιστον 46 είναι αναγνωρισμένοι από την Ελληνική Ομοσπονδία Ιππασίας. Οι όμιλοι αυτοί έχουν πολλά μέλη και η αθλητική τους δύναμη φτάνει περίπου τους 2.5000 αθλητές και 1.000 περίπου, αθλητικά άλογα..

Σε διάφορες περιοχές της χώρας οργανώνονται ιππικά προγράμματα που απευθύνονται σε αρχάριους και έμπειρους αθλητές και γίνονται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους και ιππικά κέντρα. Εκεί, οι συμμετέχοντες μαθαίνουν όλα τα μυστικά της ιππασίας από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό με εκπαιδευμένα άλογα, τηρώντας όλους τους κανόνες ασφαλείας. Επίσης δίνεται η δυνατότητα σε όσους το επιθυμούν, να λάβουν μέρος σε ιππικές διαδρομές, η διάρκεια των οποίων φτάνει μέχρι και 3 ώρες, και ταυτόχρονα να γνωρίσουν πανέμορφα τοπία.

Άλλωστε το απαράμιλλο κάλλος της ορεινής Ελλάδας προσφέρεται για ιππασία μέσα στον χειμώνα.

Εκδρομικά προγράμματα ιππασίας πραγματοποιούνται από ιππικά κέντρα και γραφεία εναλλακτικού τουρισμού τόσο στην Αττική, όσο και στην υπόλοιπη χώρα. Με αυτόν τον τρόπο ο αναβάτης αναπτύσσει μια στενότερη σχέση με το άλογο, ακόμη και αν είναι για περιορισμένο χρονικό διάστημα, όπως για παραδείγματός χάριν σε μια εκδρομή, όπου απαιτείται η πλήρης συνεργασία μεταξύ ανθρώπου και ζώου. Ο αναβάτης είναι υπεύθυνος για το άλογο του, να το περιποιηθεί, να φροντίσει για το φαγητό του, το νερό του, την ξεκούρασή του και γενικά να του φέρεται με σεβασμό.

Εδώ ας σημειώσουμε πως ορισμένες ξενοδοχειακές μονάδες, που βρίσκονται σε κατεξοχήν τουριστικούς προορισμούς, διαθέτουν άλογα, και δίνουν την δυνατότητα στους ενοίκους, αλλά και στους τουρίστες της περιοχής να απολαύσουν μοναδικές διαδρομές στα χειμωνιάτικα μονοπάτια της φύσης . Ωστόσο δεν υπάρχουν επαρκείς πληροφορίες για προγράμματα που αφορούν οργανωμένες ιππικές διαδρομές, καθώς η οργάνωση της συγκεκριμένης δραστηριότητας είναι ελλιπή.

3.3.6 Rafting

Το rafting αποτελεί μία από τις πιο δημοφιλείς εκφάνσεις του χειμερινού τουρισμού, η οποία πέρα από τη φυσική άσκηση δίνει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να γνωρίσουν μοναδικές φυσικές ομορφιές, αθέατες σε όσους δεν συμμετέχουν. Η Ελλάδα με την πλούσια φυσιολογία της και τα πολλά ποτάμια της, δίνει την ευκαιρία, τόσο σε έμπειρους αθλητές, όσο και σε αρχάριους, ν' ανεβάσουν την αδρεναλίνη στα ύψη και να βιώσουν μια μοναδική εμπειρία rafting.

Το rafting είναι η κατάβαση ποταμού με φουσκωτή βάρκα, που κινείται με κουπιά .

Τα κουπιά χρησιμοποιούνται για αλλαγή κατεύθυνσης, για αποφυγή εμποδίων που βρίσκονται στον δρόμο της βάρκας και γενικά σε περίπτωση ανάγκης. Το ρεύμα του ποταμού καθορίζει την ταχύτητα με την οποία κινείται η φουσκωτή βάρκα και ανάλογα με τη ροή του νερού, η πλεύση είναι άλλοτε αργή και άλλοτε πολύ γρήγορη και με έντονους κραδασμούς. Σε δύσκολα σημεία ή στενά περάσματα, όπου αυξάνεται η ροή του νερού, δημιουργούνται δίνες, οι οποίες, ανάλογα με το μέγεθός τους, επηρεάζουν την

πορεία του πλεούμενου και είναι επιβεβλημένη η χρήση κουπιών για την διατήρηση αυτής .

Κάθε ποτάμι, εκτός από τη μορφολογία της κοίτης του, έχει και κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, όπως τα κυβικά μέτρα νερού που περνούν από μια κάθετη τομή του ποταμού ανά ώρα και η κλίση του .Βάσει των στοιχείων αυτών, προκύπτει ο βαθμός δυσκολίας του ποταμού και των περασμάτων, που αξιολογούνται με μια απλή κλίμακα από I έως VI .Ο βαθμός I χαρακτηρίζει μια απλή και εύκολη διαδρομή, ενώ ο βαθμός VI, μια δύσκολη και επικίνδυνη διαδρομή.

Τα Ελληνικά ποτάμια βαθμολογούνται κυρίως ως μέτριας δυσκολίας δηλαδή με I έως III της διεθνούς κατάταξης. Αυτό σημαίνει ότι για την κατάβαση τους δεν απαιτούνται ειδικές γνώσεις και εκπαίδευση. Πιο εύκολα ποτάμια θεωρούνται ο Αχελώος, ο Βενετικός, ο Εύηνος και το πρώτο τμήμα του Αλιάκμονα .

Για μεγαλύτερες απαιτήσεις υπάρχουν οι ποταμοί Ταυρωπός, Τρικεριώτης στην Ευρυτανία, Αλφειός στην Αρκαδία και ο Άραχθος στην Ήπειρο. Ωστόσο στις πιο απαιτητικές διαδρομές κατατάσσονται ο Ερύμανθος, του οποίου τα μονίμως αφρισμένα νερά του, αποτελούν πρόκληση για τα ελληνικά δεδομένα, καθώς επίσης ο Αώος και ο Αλιάκμονας Β' .

Το rafting διεξάγεται κυρίως την χειμερινή περίοδο, γιατί χάρη στις βροχές και τα χιόνια, γεμίζουν τα ποτάμια με νερό. Στην Ελλάδα η δραστηριότητα αυτή, λαμβάνει χώρα κυρίως από τον Ιανουάριο μέχρι τον Ιούνιο. Μια διαδρομή μπορεί να διαρκέσει από μία έως επτά ώρες. Αυτό εξαρτάται από τις καιρικές συνθήκες, το μέγεθος του ποταμού, καθώς και τον βαθμό δυσκολίας του. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ασφαλή ροή της

διαδρομής είναι η συνεργασία όλων μέσα στη βάρκα και η σαφής τήρηση των οδηγιών του οδηγού.

Στην Ελλάδα, τα γραφεία τουρισμού που διοργανώνουν εκδρομές rafting, αναλαμβάνουν την παροχή όλου του εξοπλισμού, καθώς και την εκπαίδευση των συμμετεχόντων. Το όριο ηλικίας είναι 12 και άνω. Απαραίτητη προϋπόθεση, η γνώση κολύμβησης.

Το προσωπικό των διοργανωτών είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο και γνωρίζει καλά την εκάστοτε διαδρομή, μειώνοντας την περίπτωση ενός ατυχήματος. Τα περισσότερα ελληνικά ποτάμια είναι εύκολα προσβάσιμα, με ιδιωτικό μέσο, χωρίς όμως να αποκλείεται η μεταφορά από τον διοργανωτή. Κατά κανόνα στην τιμή των γραφείων που οργανώνουν το rafting στην Ελλάδα, περιλαμβάνεται η μεταφορά από το σημείο τερματισμού στο σημείο εκκίνησης, καθώς και κάποιο γεύμα σε τοπική ταβέρνα. Για την συγκεκριμένη δραστηριότητα συνήθως προτιμάται ο ποταμός Αλφειός ή ο παραπόταμός του ο Λούσιος στην Αρκαδία.

3.3.7 Καγιάκ

Το καγιάκ είναι μια δραστηριότητα ίδιας κατηγορίας με το rafting. Ωστόσο είναι δυσκολότερο από αυτό. Το καγιάκ είναι βάρκα με μυτερή πλώρη και πρύμνη και με άνοιγμα, στο οποίο κάθετα ο κωπηλάτης. Απαιτείται η χρήση διπλού κουπιού για την πλοήγηση της βάρκας και την διατήρηση της ισορροπίας αυτής ανάμεσα στα φυσικά εμπόδια του ποταμού.

Η προέλευση του καγιάκ έχει τις ρίζες τις στους ιθαγενείς του Καναδά, της Αλάσκας και της Γροιλανδίας. Το καγιάκ φτιαχνόταν από στελέχη δέντρων ή μπαλένες φάλαινας (ο

σκελετός), το έντυναν με δέρμα από φώκια και το στεγανοποιούσαν με λίπος ζώων. Καγιάκ στη γλώσσα των Εσκιμώων, σημαίνει « κυνηγετική βάρκα » γιατί αυτή ήταν η κύρια χρήση του. Πλέον το καγιάκ ως βάρκα έχει εξελιχθεί και το ξύλο και το δέρμα έχουν αντικατασταθεί από πλαστικά υλικά. Τα πόδια του κωπηλάτη είναι απλωμένα και κρυμμένα στο μπροστινό τμήμα της βάρκας. Το καγιάκ έγινε σπορ, άθλημα κι έπειτα Ολυμπιακό άθλημα. Χωρίζεται σε δύο κατηγορίες: slalom (τεχνικής) και sprint (ταχύτητας). Το πρώτο πανελλήνιο πρωτάθλημα slalom έγινε μόλις το 1999 στον ποταμό Εύηνο, ενώ η πρώτη ελληνική συμμετοχή σε Ολυμπιακούς Αγώνες ήταν στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας το 2000. Το καγιάκ θεωρείται ένα αρκετά ακραίο και δύσκολο σπορ, και για αυτόν ακριβώς το λόγο ο κωπηλάτης θα πρέπει να επιστρατεύσει όλες τις ικανότητες του, ώστε να μείνει στην επιφάνεια, ειδικά όταν έχει να κάνει με ένα ορμητικό ποτάμι. Η βάρκα που χρησιμοποιείται στο καγιάκ είναι πολύ ελαφριά και ευέλικτη, με αποτέλεσμα να χάνεται εύκολα η ισορροπία της και να αναποδογυρίζει.

Ο κωπηλάτης για να αντιμετωπίσει τέτοιες καταστάσεις μπορεί να κάνει ένα eskimo roll το οποίο είναι μια περιστροφή μέσα στο νερό και πραγματοποιείται δίνοντας ώθηση με τους γοφούς και με το κουπί για να ξαναβγει στην επιφάνεια, ή να βγει από το καγιάκ να το επαναφέρει στην κανονική του θέση, να το αδειάσει από τα νερά και να ξαναμπει σε αυτό. Επειδή όμως η δεύτερη λύση δεν είναι πάντα εφικτή, κάθε αθλητής του καγιάκ γνωρίζει αυτή την τεχνική. Ο απαραίτητος εξοπλισμός για να συμμετάσχει κάποιος, περιλαμβάνει σωσίβιο, το οποίο κρατά τον αθλητή στην επιφάνεια και τον προφυλάσσει από το κρύο και τους τραυματισμούς, κράνος και spray skirt. Το τελευταίο είναι ένα αδιάβροχο κάλυμμα το οποίο τοποθετείται γύρω από τη μέση του κωπηλάτη και εμποδίζει τα νερά να μπουν στο σκάφος .

Απαραίτητα προσόντα είναι η γνώση κολύμβησης και η καλή φυσική κατάσταση, κάτι το οποίο σημαίνει πολύ γυμνασμένα χέρια και προπονημένη μέση. Επίσης απαιτείται προσοχή σε περίπτωση υποθερμίας, λόγω του παγωμένου νερού. Η βασική προετοιμασία για αρχάριους διαρκεί τουλάχιστον μια εβδομάδα.

Μια παραλλαγή του καγιάκ είναι το monoraft. Το monoraft είναι μια βάρκα φουσκωτή, η οποία μοιάζει σε σχήμα με το καγιάκ και χωράει έναν κωπηλάτη. Σε αντίθεση με το καγιάκ, το monoraft δεν βουλιάζει. Συνήθως λαμβάνει χώρα σε ομάδες αποτελούμενες από πέντε με έξι σκάφη που συνοδεύονται από έναν έμπειρο οδηγό.

Το καγιάκ είναι ένα περιπετειώδες σπορ, το οποίο προσφέρει την δυνατότητα σε κάποιον να θαυμάσει τοπία απaráμιλλου φυσικού κάλλους, χωρίς να επιβαρύνει το περιβάλλον και παράλληλα ασκεί το σώμα, χαλαρώνει την ψυχή, πειθαρχεί εαυτόν, διδάσκει σεβασμό προς την φύση και την δύναμή της.

Στην Ελλάδα υπάρχουν πάνω από 30 ποταμοί οι οποίοι προσφέρονται για καγιάκ και monoraft. Τα επίπεδα δυσκολίας τους, διαφέρουν από ποτάμι σε ποτάμι, ωστόσο τα ελληνικά ποτάμια δεν χαρακτηρίζονται ως εξαιρετικά δύσκολα. Με βάση τη διεθνή κλίμακα βαθμών δυσκολίας, η οποία κυμαίνεται από το I έως VI, τα ελληνικά ποτάμια έχουν ως μέγιστο βαθμό δυσκολίας το VI .

Η δυσκολότερη διαδρομή βρίσκεται στον Αώο από τη Βωβούσα στο ανατολικό Ζαγόρι μέχρι το πέτρινο γεφύρι της Κόνιτσας, μια διαδρομή 48 χλμ. Επίσης αρκετά δύσκολος θεωρείται και ο ποταμός Ερύμανθος. Άλλα ποτάμια κατάλληλα για καγιάκ είναι τα εξής :

- Αγγίτης (βαθμός δυσκολίας II)
- Αλιάκμονας (βαθμοί δυσκολίας I – V)
- Άραχθος (βαθμός δυσκολίας I – IV)

- Ασπροπόταμος, στα Μετέωρα (βαθμός δυσκολίας III)
- Αχελώος (βαθμός δυσκολίας I)
- Βοϊδομάτης (βαθμός δυσκολίας III)
- Εύηνος (βαθμός δυσκολίας II)
- Καλαρίτικος (βαθμός δυσκολίας IV)
- Λούσιος – Αλφειός (βαθμοί δυσκολίας II III)
- Μυλοπόταμος (βαθμός δυσκολίας IV)
- Νεστόριος (βαθμός δυσκολίας II)
- Πηνειός (βαθμός δυσκολίας I – III)
- Ταυρωπός (βαθμός δυσκολίας II)
- Τρικεριώτης (βαθμός δυσκολίας III)

3.3.8 Τοξοβολία

Η τοξοβολία είναι μία δραστηριότητα, η οποία έχει απήχηση σε όλους και μπορεί εύκολα να πραγματοποιηθεί τόσο την καλοκαιρινή όσο και την χειμερινή περίοδο . Δεν απαιτεί έντονη σωματική κούραση, ούτε και ιδιαίτερα σωματικά προσόντα . Για τον λόγο αυτό απευθύνεται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες ανεξαρτήτως ηλικίας. Επίσης απευθύνεται και σε άτομα με ειδικές ανάγκες, διότι δεν χρειάζεται τόσο η σωματική συμμετοχή όσο η πνευματική. Η τοξοβολία αποτελεί μια δραστηριότητα, η οποία απαιτεί αυτοπειθαρχία και αυτοσυγκέντρωση, ενώ ταυτόχρονα ψυχαγωγεί και διασκεδάζει.

Διαχωρίζεται στις εξής κατηγορίες: σκοπευτική, πεδίου, κυνηγετική και έφιππη . Η πιο δημοφιλής κατηγορία είναι η τοξοβολία πεδίου, η οποία είναι κυνήγι με τόξο, μόνο που

οι στόχοι αντί για ζώα, είναι τεχνητοί .Πιο συγκεκριμένα , οι συμμετέχοντες ρίχνουν τα βέλη τους σε τεχνητούς στόχους, που μοιάζουν με ζώα ή πουλιά. Έτσι, συνδυάζονται θα μπορούσαμε να πούμε το κυνήγι με την τοξοβολία χωρίς όμως τον θάνατο κάποιου ζώου. Σε αντίθεση με την σκοπευτική τοξοβολία, όπου οι τοξότες ρίχνουν τα βέλη τους από σταθερή θέση σε στόχους που σταδιακά κινούνται πλησιέστερα οι τοξότες πεδίου κερδίζουν πόντους κινούμενοι συνεχώς και σκοπεύοντας σε σταθερούς στόχους , που βρίσκονται συνήθως σε σημεία με πυκνή βλάστηση. Οι τοξότες κινούνται κυρίως σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων , περπατώντας από στόχο σε στόχο σε συγκεκριμένη πορεία μέσα σε δάση ή θαμνώδεις περιοχές, όπου βρίσκονται οι αριθμημένοι στόχοι. Η τοξοβολία πεδίου, στην Ελλάδα, δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη. Οργανωμένα ασκείται μόνο σκοπευτική τοξοβολία, η οποία είναι ακόμα πιο εύκολη και βαθτή κυρίως για αρχάριους. Τα γραφεία εναλλακτικού τουρισμού διοργανώνουν χειμερινές εκδρομές, στις οποίες έχει τη δυνατότητα κάποιος να ασχοληθεί με την σκοπευτική τοξοβολία. Στην Ελλάδα τέτοιες περιοχές αποτελούν η Έδεσσα και ο Άγιος Αθανάσιος Πέλλας .

3.3.9 Οργάνωση Κυνηγιού

Το κυνήγι αποτελεί μια παραδοσιακή δραστηριότητα της Ελληνικής υπαίθρου . Η κυνηγετική περίοδος λαμβάνει χώρα κυρίως κατά την διάρκεια των χειμερινών μηνών και πιο συγκεκριμένα από τον Οκτώβριο μέχρι τον Μάρτιο.

Παρόλο που πλήθος κόσμου ασχολείται με το κυνήγι, αυτό αντιμετωπίζεται με μεγάλη προκατάληψη στη χώρα μας με αποτέλεσμα να δημιουργούνται πολλά προβλήματα τα οποία δυσχεραίνουν την ανάπτυξη του κυνηγετικού τουρισμού . Πολλοί φορείς μάλιστα,

προσπαθούν να περιορίσουν το κυνήγι στην περιοχή τους, ακόμα να το καταργήσουν εντελώς στη χώρα μας. Ένας άλλος αποτρεπτικός παράγοντας για την ανάπτυξη του κυνηγετικού τουρισμού αποτελεί η λαθροθηρία.

Ωστόσο υπάρχει τεράστια δυνατότητα για προβολή και ανάπτυξη του κυνηγετικού τουρισμού. Αυτό οφείλεται στην κυκλοφορία αρκετών κυνηγετικών περιοδικών καθώς και σε διάφορα ένθετα που περιλαμβάνονται σε διάφορες εφημερίδες. Επίσης υπάρχουν διάφοροι ιστότοποι (internet sites), οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να ενημερώσουν τους ενδιαφερόμενους και να ενισχύσουν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Η πλειοψηφία όσων ασχολούνται με το κυνήγι, ανήκουν σε κάποιο Κυνηγετικό Σύλλογο, με αποτέλεσμα να έχουν μια ακόμα στενότερη επαφή με το αντικείμενο και τους κανονισμούς που πρέπει να ακολουθούν.

Στην Ελλάδα, οι περιοχές , όπου σημειώνεται σημαντική οικονομική ενίσχυση από το κυνήγι, είναι οι νομοί Γρεβενών, Έβρου, Καστοριάς, και Σερρών. Επίσης ένας από τους ιδανικότερους κυνηγετικούς προορισμούς είναι η Ναυπακτία της Αιτωλοακαρνανίας, όπου το κυνήγι αγριογούρουνου είναι αρκετά διαδεδομένο.

Πιο ιδανικές θέσεις για το κυνήγι του αγριογούρουνου είναι η περιοχή της Παπαδιάς, κοντά στην περιοχή της Αγίας Κυριακής, ανοιχτά του Δενδροχωρίου και όλη η περιοχή της Μακριάς Ράχης .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Καταφύγια

4.1 Γενικά Χαρακτηριστικά

Τα καταφύγια είναι χώροι διαμονής κατάλληλα εξοπλισμένοι στις πλαγιές των βουνών και προσφέρουν ξεκούραση και ύπνο σε όσους το χρειάζονται μετά από μια δύσκολη δραστηριότητα στους ορεινούς όγκους της χώρας μας. Λειτουργούν με την εποπτεία της Ομοσπονδίας Ορειβασίας και Χιονοδρομίας, και των κατά τόπους σωματείων.

Οι εγκαταστάσεις τους είναι ιδανικές για να προστατεύσουν τους ορειβάτες εκδρομείς από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες.

Τα καταφύγια αποτελούν μια από τις βασικότερες υποδομές, απαραίτητες για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού και βρίσκονται διάσπαρτα κατά μήκος όλης της χώρας.

Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα υπάρχουν 68 καταφύγια, τα οποία έχουν αναγνωριστεί επίσημα από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ). Από αυτά, 30 βρίσκονται στην Μακεδονία, από 2 σε Ήπειρο, Θράκη και Εύβοια, και 9 ακόμα στην Στερεά Ελλάδα. Επίσης υπάρχουν 3 καταφύγια στο νομό Αττικής και από 7 σε Πελοπόννησο και Θεσσαλία. Από τα νησιά, μόνο η Κρήτη διαθέτει καταφύγια, 6 στον αριθμό λόγω του συνδυασμού βουνού και θάλασσας που την διακρίνει.

Ωστόσο, κάποια βασικά σημεία για τα καταφύγια της Βόρειας Κεντρικής και Νότιας Ελλάδας, όπως και για τις παροχές που αυτά προσφέρουν αναλύονται στην συνέχεια.

4.2 Καταφύγια Βόρειας Ελλάδας

Στην Βόρεια Ελλάδα υπάρχουν πολλά βουνά τα οποία είναι κατάλληλα για σκι και ορειβασία και είναι το τέλειο μέρος για την ύπαρξη καταφυγίων. Συγκεκριμένα, στη Μακεδονία βρίσκονται τα περισσότερα καταφύγια, και συγχρόνως αυτά που είναι στο υψηλότερο υψόμετρο. Πιο γνωστά είναι τα 4 καταφύγια που βρίσκονται στον Όλυμπο, βουνό που αποτελούσε στην αρχαιότητα το σπίτι των «Δώδεκα θεών του Ολύμπου».

Ο Όλυμπος είναι το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας, και σε υψόμετρο 2720μ. στην τοποθεσία οροπέδιο Μουσών βρίσκεται το καταφύγιο «Γιώσος Αποστολίδης», το οποίο είναι και το ψηλότερο στην Ελλάδα, με χωρητικότητα 90 ατόμων. Την ονομασία του την πήρε από έναν ορειβάτη του Σ.Ε.Ο. τον Γιώσο Αποστολίδη, χάρη στον οποίο κατασκευάστηκε ο πρώτος όροφος του καταφυγίου. Λειτουργεί από τον Απρίλιο μέχρι τον Νοέμβριο, διαθέτει τζάκι, οργανωμένη κουζίνα και υδροδοτείται από δεξαμενές. Για να πάει κάποιος εκεί, χρειάζεται αυτοκίνητο μέχρι την τοποθεσία Διασταύρωση, κι έπειτα ακολουθεί μονοπάτι 6 ωρών .

Τα άλλα 3 καταφύγια του Ολύμπου είναι το καταφύγιο «Χρήστος Κάκαλος» στα 2650μ., και πήρε την ονομασία του από τον πρώτο άνθρωπο που κατέκτησε την κορυφή του Μύτικα, το καταφύγιο «Σπήλιος Αγαπητός» που κατασκευάστηκε το 1931 απ' τον ομώνυμο αρχιτέκτονα και μηχανικό, στα 2100μ. και τέλος το καταφύγιο «Δημ. Μπούντολας» στα 940μ. , που κατασκευάστηκε στη θέση Σταυρός, προς τιμήν ενός ορειβάτη που χάθηκε σε ανάβαση στα Ιμαλάια το 1985.

Το πέμπτο καταφύγιο βρίσκεται στη Θεσσαλία στα 1800μ. στη περιοχή Βρυσούλες και είναι το ψηλότερο της Θεσσαλίας. Για να το επισκεφτεί κάποιος απαιτείται άδεια από τον

διοικητή του στρατοπέδου, ενώ για τους αλλοδαπούς απαιτείται ειδική άδεια από το Γ.Ε.Σ. / Διεύθυνση Ειδικών Δυνάμεων, γιατί στεγάζεται στις στρατιωτικές εγκαταστάσεις του Κ.Ε.Ο.Α.Χ .

Λόγω του ότι στα βουνά Πάγγαιο, Φαλακρό, Βρόντου, Βέρμιο, Βέρνο, Βασιλίτσα, Όλυμπο και Πήλιο υπάρχουν χιονοδρομικά κέντρα, ενισχύεται ακόμη περισσότερο η λειτουργία των καταφυγίων, καθώς επίσης και η δημιουργία νέων. Το Βέρμιο για παράδειγμα διαθέτει 4 καταφύγια, 2 στο Σέλι Βέροιας και άλλα 2 στα 3-5 Πηγάδια, όπου η πρόσβαση σ' αυτά είναι ιδιαίτερα εύκολη και γίνεται εξολοκλήρου μέσω της ασφάλτου.

Η χωρητικότητα των καταφυγίων αυτών κυμαίνεται από 65 έως και 100 άτομα, ωστόσο όμως το καταφύγιο στα 1450μ. που βρίσκεται στα 3-5 Πηγάδια προορίζεται αποκλειστικά για τους αθλητές του Ε.Ο.Σ (Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου) Νάουσας .

Στην Ανατολική Μακεδονία, στο βουνό Φαλακρό υπάρχουν 4 καταφύγια .

Συγκεκριμένα στη θέση Άγιο Πνεύμα, όπου και λειτουργεί Χιονοδρομικό Κέντρο βρίσκεται το ομώνυμο καταφύγιο, έχει τρεις ορόφους και το χειμώνα λειτουργεί και ως ξενοδοχείο. Τα αλλά τρία καταφύγια ονόματι «Μπαρτισέβα», «Χορός» και «Κουρί» αντίστοιχα λειτουργούν μόνο για τα μέλη του Ορειβατικού Συλλόγου (Ε.Ο.Σ) Δράμας .

Δυστυχώς το καταφύγιο στα 1450μ. στο βουνό Πάικο δεν λειτουργεί, και το ίδιο ισχύει και για το καταφύγιο «Μπουγατίνας» στα 900μ. στο βουνό Παγγαίο. Επίσης στο καταφύγιο «Αργ. Πεταλούδας» στα 1400μ. λαμβάνουν χώρα έργα για την επισκευή και βελτίωση του χώρου.

Στην Ήπειρο υπάρχουν 2 καταφύγια. Το καταφύγιο «Γκαμήλας» στα 1950μ. στην τοποθεσία Ροδοβόλι στο βουνό Γκαμήλας, καθώς και το καταφύγιο «Μιτσιγκέλι» στα 1400μ. στη θέση Ασβός ή Γκρεμισμένα Λιθάρια στο βουνό Μιτσιγκέλι. Το καταφύγιο «Γκαμήλας» πρωτολειτούργησε το 1965, όμως το 1994 είχε καταστραφεί και καεί από διερχόμενους Αλβανούς και από τότε γίνονται συνέχεια έργα επέκτασης και ανακαίνισής του. Επίσης έχει την μεγαλύτερη επισκεψιμότητα μετά τον «Σπήλιο Αγαπητό» του Ολύμπου .

Στη Θράκη υπάρχουν 2 καταφύγια στο βουνό Ροδόπη. Το καταφύγιο «Χαράλαμπος Δήμου» στη περιοχή Ύψωμα στα 1050μ. που μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι 50 άτομα και το καταφύγιο «Λειβαδίτη» στην περιοχή Λειβαδίτη σε υψόμετρο 1220μ. το οποίο μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι 36 άτομα.

Στη Θεσσαλία υπάρχουν 7 καταφύγια ακόμα, η λειτουργία των οποίων ενισχύεται ακόμη περισσότερο από τον Εθνικό Δρυμό «Ολύμπου», με έτος ίδρυσης το 1987, και αποτελεί τον πρώτο Δρυμό της Ελλάδας και έναν από τους παλαιότερους του κόσμου.

Συγκεκριμένα στη Θεσσαλία βρίσκονται 3 καταφύγια στη νότια Πίνδο, ένα στο βουνό Κίσαβο, και ένα ακόμα στην περιοχή «Βρυσοπούλες» στον Όλυμπο, το οποίο δανείζεται το όνομά του από αυτήν. Για το καταφύγιο στην κορυφή Πεταλούδα δυστυχώς δεν υπάρχουν πληροφορίες .

4.3 Καταφύγια Κεντρικής και Νότιας Ελλάδας

Στην κεντρική και νότια Ελλάδα ανήκουν τα καταφύγια που βρίσκονται στην Στερεά Ελλάδα, στην Αττική, στην Εύβοια, στην Πελοπόννησο και στην Κρήτη .

Στην Στερεά Ελλάδα βρίσκονται 9 καταφύγια, μιας και στο συγκεκριμένο διαμέρισμα υπάρχουν 2 Εθνικοί Δρυμοί. Ο Εθνικός Δρυμός «Παρνασσού», που ιδρύθηκε το 1938 κι εκτείνεται σε 36.000 στρέμματα, και ο Εθνικός Δρυμός «Οίτης», ο οποίος ιδρύθηκε το 1966 νότια της κοιλάδας του Σπερχειού ποταμού.

Το βουνό Οίτη έχει 2 καταφύγια, το καταφύγιο «Φοίβος» στην θέση Μεραντζές σε υψόμετρο 1200μ. το οποίο έχει χώρο για 36 άτομα και το καταφύγιο «Τράπεζα» σε υψόμετρο 1850μ. το οποίο μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι 24 άτομα. Πολύ γνωστό είναι επίσης το καταφύγιο «Παρνασσού» στην τοποθεσία Σαραντάρι σε υψόμετρο 1900μ. με χωρητικότητα 27 ατόμων.

Το ψηλότερο καταφύγιο της Στερεάς Ελλάδας είναι το καταφύγιο «Βαρδουσίων» στην τοποθεσία Πιτιμαλικό στο βουνό Βαρδούσια σε υψόμετρο 1960μ. .

Το καταφύγιο πρωτολειτούργησε το 1985 και πρόσφατα ανακαινίστηκε. Είναι σε άριστη κατάσταση και μπορεί να υποδεχθεί έως και 90 άτομα. Υδροδοτείται με αντλία από κοντινό ποτάμι και φωτίζεται με λάμπες υγραερίου.

Ένα άλλο καταφύγιο που ανακαινίστηκε πρόσφατα είναι το καταφύγιο «Γρηγόρης Πεрдίκης» σε υψόμετρο 1850μ.

στη Γκίονα, μπορεί να δεχτεί μέχρι 20 άτομα, ο φωτισμός του γίνεται με λάμπες υγραερίου και δεν έχει τουαλέτες .

Ο νομός Αττικής έχει 3 συνολικά καταφύγια, εκ των οποίων τα δύο βρίσκονται στην Πάρνηθα, όπου υπάρχει και ο Εθνικός Δρυμός «Πάρνηθας», ο οποίος ιδρύθηκε το 1961. Το ψηλότερο είναι το καταφύγιο «Μπάφισ» σε υψόμετρο 1160μ. στην Πάρνηθα και μπορεί να εξυπηρετήσει μέχρι 80 άτομα. Επίσης το «Φλαμπούρι» αποτελεί ένα από τα

πιο σύγχρονα καταφύγια και βρίσκεται κι αυτό στην Πάρνηθα σε υψόμετρο 1158μ Το τρίτο καταφύγιο βρίσκεται στο βουνό Κιθαιρώνα στην θέση Πέταλο σε υψόμετρο 1100μ και ονομάζεται «Βαγγέλης Τσάκος».

Ένα από τα πιο ωραία και οργανωμένα καταφύγια είναι το καταφύγιο «Δίρφης» το οποίο βρίσκεται στην Εύβοια στην περιοχή Λείρι σε υψόμετρο 1120μ. Βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση και τους χειμερινούς μήνες λειτουργεί τα Σαββατοκύριακα με την παρουσία φύλακα. Το δεύτερο καταφύγιο, που βρίσκεται στην Εύβοια, είναι το καταφύγιο «Οχή» στην τοποθεσία Καστανόλογος σε υψόμετρο 1050 μ. και μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι 20 άτομα.

Στην Πελοπόννησο υπάρχουν 7 καταφύγια. Υψηλότερο είναι εκείνο του «Β. Λεοντόπουλου» σε υψόμετρο 2100μ. στη θέση Διάσελο Αυγού στο βουνό Χέλμο . Μπορεί να φιλοξενήσει 12-16 άτομα μόνο και δεν διαθέτει κουζίνα και τουαλέτες . Το καταφύγιο «Ταΰγετου» σε υψόμετρο 1600μ. το οποίο πρωτολειτούργησε το 1962 βρίσκεται σε καλή κατάσταση, όμως για να επιτραπεί η πρόσβαση σε αυτό, είναι απαραίτητη η συνοδεία φύλακα του Ε.Ο.Σ Σπάρτης . Το καταφύγιο «Ζήρεια Α» σε υψόμετρο 1650μ. στην Κυλλήνη, θεωρείται πως είναι σε μέτρια κατάσταση. Λειτουργήσε για πρώτη φορά το 1934 και μερικά χρόνια πριν ανακαινίστηκε μερικά χρονιά από τον Ε.Ο.Σ Αιγίου, έπειτα όμως παραμελήθηκε .

Στην Κρήτη λειτουργούν 6 καταφύγια .

Το ψηλότερο καταφύγιο βρίσκεται στα Λευκά Όρη του νομού Χανίων σε υψόμετρο 1970μ. στην περιοχή Πάχνες, ονομάζεται «Σβουριχτή» και έχει χωρητικότητα μόλις 22 άτομα . Στα λευκά Όρη Χανίων λειτουργούν άλλα τρία καταφύγια.

Το καταφύγιο «Καλλέργης» σε υψόμετρο 1680μ. στην περιοχή Ομαλού, το καταφύγιο «Ταύρης» στο οροπέδιο Ταύρης Ασκύφου Σφακίων σε υψόμετρο 1200μ. και το καταφύγιο «Βόλικας» στην τοποθεσία Κάμποι σε υψόμετρο 1400μ. Στο βουνό Ψηλορείτη υπάρχει επίσης το καταφύγιο «Πρίνου» σε υψόμετρο 1100μ. στο νομό Ηρακλείου, αλλά και το καταφύγιο «Στουμποτός Πρίνου» στην περιοχή Σώπατα του νομού Ρεθύμνου σε υψόμετρο 1500μ.

4.4 Χαρακτηριστικά Καταφυγίων

4.4.1 Πρόσβαση

Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους τα καταφύγια, μέχρι ενός σημείου έχουν εύκολη πρόσβαση μέσω της ασφάλτου. Έπειτά από εκεί, ακολουθεί διαδρομή μέσα από χωματόδρομους ή χαλικόδρομους, οι οποίοι δεν είναι πάντα στην καλύτερη κατάσταση. Ωστόσο σε κάποια από αυτά απαιτείται πορεία με τα πόδια σε ορειβατικά μονοπάτια από 1 έως 6 ώρες.

Συνήθως τα μονοπάτια αυτά ξεκινούν από την βάση του βουνού ανεβαίνουν όλο και ψηλότερα προς τις κορυφές του. Αυτά τα μονοπάτια είναι συνήθως σηματοδοτημένα με κόκκινη μπογιά ή άλλου είδους σήμανση και τα χρησιμοποιούν όλοι οι ορειβατικοί και φυσιολατρικοί σύλλογοι. Επίσης έχουν συμβάλει τα μέγιστα στην πρόσβαση των καταφυγίων τα μονοπάτια μεγάλων αποστάσεων όπως είναι τα Εθνικά μονοπάτια και τα Ευρωπαϊκά Μονοπάτια Μεγάλων Διαδρομών E4 και E6 .

Τα περισσότερα καταφύγια βρίσκονται κυρίως σε δασικές περιοχές, όπου υπάρχει ελλιπής σηματοδότηση με αποτέλεσμα να μπερδεύονται οι ορειβάτες ποιο μονοπάτι να ακολουθήσουν. Το γεγονός ότι το οδικό δίκτυο στην Ελλάδα είναι ελλιπές, η πρόσβαση στα καταφύγια γίνεται ακόμα πιο προβληματική. Την εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα αποτελεί το καταφύγιο της «Βίγλας» Πισοδερίου, στο οποίο η πρόσβαση είναι εφικτή μέσω της εθνικής οδού Φλώρινας – Αλβανικά Σύνορα - Πρέσπες .

Για την σωστή οροσήμανση και συντήρηση των ορειβατικών μονοπατιών, υπεύθυνοι είναι οι φορείς των καταφυγίων, οι αρμόδιες δασικές υπηρεσίες, η Ελληνική Ομοσπονδία Ορειβασίας – Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.) και ο Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.)

4.4.2 Χωρητικότητα

Η χωρητικότητα των καταφυγίων στη χώρα μας ποικίλλει.

Τη μικρότερη χωρητικότητα την έχει το καταφύγιο «Β. Λεοντόπουλος» στο βουνό Χελμό που βρίσκεται στη θέση Διάσελο Αυγού σε υψόμετρο 2100μ. και χωράει 12 άτομα..

Το μεγαλύτερο αριθμό τον έχει το καταφύγιο «Σπήλιος Αγαπήτος» στα 2100μ. που βρίσκεται στην περιοχή Μπαλκόνι Ολύμπου και η χωρητικότητά του φτάνει τα 110 άτομα. Άλλα καταφύγια τα οποία δύνανται να φιλοξενήσουν έως και 100 άτομα είναι το καταφύγιο «Βουρινού» στα 1360μ. και το καταφύγιο «Σχο Βέροιας» στο Βέρμιο. Ωστόσο ο μέσος όρος χωρητικότητας στα περισσότερα καταφύγια κυμαίνεται από 30 έως 50 άτομα.

4.4.3 Θέρμανση

Μία από τις πιο βασικές παροχές ενός καταφυγίου είναι η θέρμανση για τους κρύους μήνες του χειμώνα. Στη χώρα μας, σε όλα τα καταφύγια υπάρχει πηγή θέρμανσης, εκτός από το καταφύγιο «Σβουριχτή» στα Λευκά Όρη στην Κρήτη. Το καταφύγιο είναι το ψηλότερο του νησιού και βρίσκεται σε υψόμετρο 1970μ. Αυτό σημαίνει πως η απουσία θέρμανσης είναι ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα.

Στην πλειοψηφία τους τα καταφύγια διαθέτουν ως κύρια πηγή θέρμανσης το τζάκι, ενώ σε άλλα σόμπα πετρελαίου ή ξύλου. Πολλά από αυτά έχουν την δυνατότητα να παρέχουν και τα δύο, αντίθετα όμως μόνο τα 15 από τα 68 καταφύγια διαθέτουν κεντρική θέρμανση και καλοριφέρ .

4.4.4 Υδροδότηση

Η ύδρευση είναι καθοριστικό στοιχείο, για την βέλτιστη διαμονή ενός ατόμου σ' ένα καταφύγιο. Όλα τα καταφύγια, εκτός από δύο, έχουν υδρευτικό σύστημα. Αυτά που δεν έχουν ύδρευση βρίσκονται στο βουνό Φαλακρό της Μακεδονίας και είναι το καταφύγιο «Χορός» στα 1650μ. και το καταφύγιο «Κουρί» στα 1400μ. .

Τα 25 από τα 68 καταφύγια της χώρας μας διαθέτουν δεξαμενές, οι οποίες προμηθεύονται νερό από κοντινές πηγές και ποταμιά. Επίσης τα καταφύγια «Καλλέργης» στα Χανιά, «Πρίνου» στον Ψηλορείτη στο νομό Ηρακλείου και «Στουμπωτός Πρίνου» στο νομό Ρεθύμνου διαθέτουν δεξαμενές με βρόχινο νερό.

Είναι αξιοσημείωτο ότι μόνο 20 από τα 68 καταφύγια έχουν υδροδότηση από πηγές ή το κεντρικό δίκτυο της περιοχής στην οποία ανήκουν.

Ωστόσο το καταφύγιο «Ζήρεια Α» στην Κυλλήνη Πελοποννήσου είναι το μοναδικό που υδροδοτείται από γεώτρηση που γίνεται στην περιοχή. Από κοντινές πηγές, μόνο 15 καταφύγια προμηθεύονται νερό, ενώ μόνο 2 διαθέτουν εξωτερική βρύση σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων .

4.4.5 Άλλες Χρήσιμες Πληροφορίες

Τα περισσότερα καταφύγια διαθέτουν κουζίνα κατάλληλα εξοπλισμένη και καθόλα οργανωμένη για την παροχή γεύματος στους ορειβάτες, ενώ είναι ελάχιστα αυτά που έχουν πρόχειρη και ανοργάνωτη κουζίνα. Υπάρχουν όμως και τα καταφύγια «Δημ. Μπουντόλας», «Σέλι», και «3 Πηγάδια» στα οποία υπάρχει οργανωμένη κουζίνα, μπαρ και εστιατόριο. Επίσης το καταφύγιο «Χαράλαμπος Δήμου» διαθέτει κουζίνα εντός και εκτός του καταφυγίου. Δυστυχώς υπάρχουν και καταφύγια όπως τα «Χορός», «Πρίνου», «Στουμπωτός Πρίνου», «Τριγγιάς», «Β. Λεοντόπουλος» που δεν διαθέτουν καθόλου κουζίνα .

Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι στα περισσότερα καταφύγια υπάρχουν τουαλέτες εντός του κτιρίου, όπως στα «3 Πηγάδια» που υπάρχει τουαλέτα σε κάθε δωμάτιο, καθώς και κοινόχρηστες στον ξενώνα. Δυστυχώς τα καταφύγια «Γρηγόρης Πεрдίκης», «Β. Λεοντόπουλος» και «Βαρδουσίων» στα 1950 και 1960 μέτρα δεν διαθέτουν τουαλέτα, ενώ 16 ακόμα την έχουν εκτός του καταφυγίου .

4.5 Δασικά Χωριά

Επειδή κάποιες φορές υπάρχουν απαιτήσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από τα λιτά καταφύγια της χώρας μας, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δημιούργησε τα Δασικά Χωριά.

Αυτά είναι έξι δασικοί περιβαλλοντικοί οικισμοί, οι οποίοι αποτελούνται από μικρογραφίες πολυτελών καταφυγίων και βρίσκονται σε υψόμετρο 800 με 1500 μέτρων στις ακόλουθες περιοχές. Στον Ερύμανθο, στον Κέδρο, στις Δρυάδες, στο Λιβαδάκι, στην Κάψιτσα και στα Άνω Δολιανά κοντά στους πρόποδες του Πάρωνα. Οι τιμές είναι πολύ χαμηλές και συχνά θα προτιμηθούν από τους επισκέπτες σε αντίθεση με το κοντινότερο καταφύγιο που ίσως είναι και κλειστό.

Σε κάθε περιοχή υπάρχουν 20 κτίσματα, εφοδιασμένα με τα όλα τα απαραίτητα εφόδια και έχουν τη δυνατότητα να φιλοξενήσουν έως και 80 άτομα. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων φιλοδοξεί να επεκτείνει το πρόγραμμα και να εγκαταστήσει σε όλα τα δασικά συμπλέγματα της χώρας δασικά χωριά ώστε να διευκολύνει την επαφή των κατοίκων των πόλεων με τα δάση της χώρας μας, και παράλληλα να δημιουργήσει κίνητρα ανάπτυξης, που θα βοηθήσουν τις τοπικές οικονομίες, κυρίως των ορεινών περιοχών. Ενδεικτικά αναφέρεται πως στο Δασικό Χωριό «Κέδρος», το οποίο βρίσκεται μέσα σε μία καταπράσινη έκταση 45 στρεμμάτων, σε υψόμετρο 920μ. κοντά στον Δήμο Αγνάντων, βρίσκεται ένας τουριστικός παράδεισος με υπέροχη θέα, ο οποίος παρέχει όλες τις ανέσεις. Περιλαμβάνει 20 ενοικιαζόμενα ξύλινα σπίτια, το καθένα με το τζάκι του στο σαλόνι, κεντρική θέρμανση, λουτρό, κουζίνα, τηλέφωνο και τηλεόραση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Χιονοδρομικά Κέντρα

5.1 Γενικά Χαρακτηριστικά

Τα χιονοδρομικά κέντρα αποτελούν εγκαταστάσεις χειμερινών αθλητικών και άλλων δραστηριοτήτων και χτίζονται κατά κανόνα σε ορεινές ζώνες.

Βασικά προσφέρουν στο χιονοδρόμο τουρίστα, τις απαραίτητες εγκαταστάσεις (αναβατήρες, πίστες κατάβασης κλπ) για το άθλημα της χιονοδρομίας

Σε ένα χιονοδρομικό κέντρο, παράλληλα ή εναλλακτικά σε επιλεγμένες πίστες, είναι δυνατόν να αναπτύσσονται και διάφορες άλλες χιονοδρομικές δραστηριότητες, όπως η άθληση τακτικών σκιέρ, η άσκηση περιστασιακών σκιέρ, η γενική εκπαίδευση σκιέρ, αθλητικοί αγώνες σκι, προπονήσεις αθλητών σκι, καθώς και ψυχαγωγία παιδιών. Επίσης σε πολλά από τα χιονοδρομικά κέντρα πραγματοποιούνται ειδικά προγράμματα για τους αρχάριους και όσους βρίσκονται σε στάδιο εκμάθησης.⁵

5.2 3 - 5 Πηγάδια

Τα 3-5 Πηγάδια, με απόσταση 557 χιλιόμετρα από την Αθήνα, θεωρούνται από τα αρτιότερα ελληνικά χιονοδρομικά κέντρα και βρίσκονται σε υψόμετρο 1.450 – 2.005μ..

⁵«Η Κρατική Συμβολή στον Τουρισμό – Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού», Γ.Μ. Βενετσανοπούλου 2006

Ένας από τους λόγους που το κάνει να πρωταγωνιστεί στις χειμερινές αποδράσεις είναι ότι έχει τεχνητή χιόνωση, το μοναδικό στην Ελλάδα.

Διαθέτει 7 αναβατήρες και 10 χιονοδρομικές πίστες με συνολικό μήκος 9 χιλιόμετρα.

Οι πίστες είναι κάθε βαθμού δυσκολίας, και ικανοποιούν όλες τις απαιτήσεις για αθλητική αλλά και τουριστική χιονοδρομία.

Στα "3-5 Πηγάδια" λειτουργεί ξενοδοχείο και ξενώνας, ενώ εκτός από τα χειμερινά σπορ, προσφέρεται και για ορειβασία, πεζοπορία, ορεινή ποδηλασία, αιωροπτερισμό και αλεξίπτωτο πλαγιάς.

5.3 Βασιλίτσα

Η Βασιλίτσα, η οποία βρίσκεται σε υψόμετρο 1.646 μ. – 2.115μ, χρόνο με τον χρόνο δέχεται όλο και περισσότερους χιονοδρόμους και είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς προορισμούς. Είναι ένα από τα μεγαλύτερα και με τις ομορφότερες διαδρομές χιονοδρομικό κέντρο στην Ελλάδα και έχει μεγάλη σε χρονική διάρκεια σεζόν με χιόνι πολύ καλής ποιότητας, το οποίο θυμίζει αρκετά εκείνο των Άλπεων. Το χιονοδρομικό κέντρο έχει δύο περιοχές, την επάνω και την κάτω και διαθέτει σαλέ, ορειβατικό καταφύγιο, καντίνα και σχολή σκι. Διαθέτει 8 αναβατήρες και 15 πίστες με συνολικό μήκος 16 χιλιόμετρα.

Απέχει 420 χιλιόμετρα από την Αθήνα και βρίσκεται κοντά στους εθνικούς δρυμούς της Βάλια Κάλντα και του Αώου - Βίκου, καθώς και στα ποτάμια Αλιάκμονα, Βενέτικο και

Αώο, με αποτέλεσμα να δέχεται όλον τον χρόνο επισκέπτες – λάτρεις της πεζοπορίας, της ορειβασίας, του ράφτινγκ και του ποδηλάτου.

5.4 Βίγλα Πισοδερίου

Το χιονοδρομικό κέντρο της Βίγλας Πισοδερίου σε απόσταση 555 χιλιομέτρων από την Αθήνα, και σε υψόμετρο 1.650μ. – 1.970μ., είναι ένα αρκετά μεγάλο χιονοδρομικό κέντρο, το οποίο περιβάλλεται από ένα τοπίο εκπληκτικής φυσικής ομορφιάς. Από την κορυφή του χιονοδρομικού η θέα προς τις λίμνες των Πρεσπών είναι απίστευτη, ενώ οι διαδρομές των πιστών ανάμεσα από τις οξιές δίνουν μια άλλη διάσταση και ξεφεύγουν από τα τετριμμένα.

Πρόκειται για ένα από τα παλαιότερα σε λειτουργία χιονοδρομικά κέντρα, αφού ο πρώτος του συρόμενος αναβατήρας τοποθετήθηκε το 1967. Η Βίγλα σήμερα διαθέτει 5 αναβατήρες, 10 πίστες με συνολικό μήκος 13 χιλιόμετρα και ένα από τα ομορφότερα σαλέ που υπάρχουν στα ελληνικά βουνά.

5.5 Βίτσι

Το Βίτσι βρίσκεται σε υψόμετρο 1.610μ. – 1.875 μ. και απέχει 540 χιλιόμετρα από την Αθήνα. Μπορεί να έχει σχετικά μικρό μέγεθος, αλλά είναι ένα πανέμορφο χιονοδρομικό κέντρο με ένα τοπίο που αποζημιώνει τον επισκέπτη. Διαθέτει 3 αναβατήρες και 5 πίστες συνολικού μήκους 16 χιλιομέτρων. Οι πίστες του είναι χαραγμένες ανάμεσα σε δέντρα οξιάς, έχουν κοινή αφετηρία και εξυπηρετούνται από τον ίδιο αναβατήρα. Με μικρή αναμονή, ο επισκέπτης εδώ θα φύγει χορτάτος.

Είναι ανοιχτό για σκι τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, αλλά και κάθε Τετάρτη και Πέμπτη 14:00 - 17:00. Διαθέτει ένα διώροφο σαλέ με καφετέρια και εστιατόριο, ένα πολύ ωραίο snowbar και άνετο πάρκινγκ.

Στα υπέρ του θα μπορούσε να προσθέσει κανείς και την πολύ μικρή του απόσταση από την πόλη της Καστοριάς. Είκοσι δύο υπέροχα χιλιόμετρα διαδρομής μέσα στο δάσος.

5.6 Καϊμάκτσαλαν

Το χιονοδρομικό κέντρο του Καϊμάκτσαλαν, σε απόσταση 660 χιλιομέτρων από την Αθήνα, είναι ένα από τα μεγαλύτερα της χώρας μας, με τον ψηλότερο αναβατήρα στην Ελλάδα, σε υψόμετρο 2.480 μ. Έχει 6 αναβατήρες και 10 πίστες, με συνολικό μήκος 16 χιλιόμετρα, οι οποίες φημίζονται για το μεγάλο πλάτος τους και τις ήπιες κλίσεις τους οι οποίες ικανοποιούν όλα τα γούστα των χιονοδρόμων.

Το κεντρικό σαλέ του χιονοδρομικού εκτός από καφέ, εστιατόριο και μίνι μάρκετ, είναι και ξενοδοχείο πολυτελείας με επτά δωμάτια εξοπλισμένα με σάουνα, τζακούζι, τηλεόραση και μίνι μπαρ. Κάτι μοναδικό για όσους θελήσουν να διανυκτερεύσουν στο βουνό. Ενοικιάσεις εξοπλισμού και σχολές σκι συμπεριλαμβάνονται στα όσα προσφέρει το χιονοδρομικό.

Το snowbar "2.069 m" είναι το εκπληκτικό καφέ μπαρ στην αφετηρία της διαθέσιμης καρέκλας και ένα από τα πιο επιτυχημένα μαγαζιά του είδους στην Ελλάδα.

5.7 Γεροντόβραχος Παρνασσού

Το χιονοδρομικό κέντρο Γεροντόβραχος (ΧΚΓ) βρίσκεται στον Παρνασσό σε ύψος 1.800μ. – 2.200μ., απέχει 180 χιλιόμετρα από την Αθήνα και είναι το πρώτο χρονολογικά οργανωμένο κέντρο του βουνού. Διαθέτει 3 αναβατήρες, καθώς και 3 πίστες με συνολικό μήκος 2 χιλιόμετρα. Ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1976, τα εγκαίνια μάλιστα τα έκανε ο ίδιος ο Κωνσταντίνος Καραμανλής. Ουσιαστικά, ήταν μια ιδιωτική πρωτοβουλία η οποία άνοιξε τον δρόμο έτσι ώστε να δημιουργηθεί από τον ΕΟΤ το κυρίως χιονοδρομικό κέντρο και τελικά να γίνει ο Παρνασσός και η γύρω περιοχή ο βασικός χειμερινός προορισμός των Αθηναίων. Διαθέτει σαλέ, παιδική χαρά, ενοικιάσεις εξοπλισμού και σχολή σκι για τους επισκέπτες του.

5.8 Ελατοχώρι

Η βάση του χιονοδρομικού κέντρου Ελατοχωρίου βρίσκεται σε υψόμετρο 1.400 μ., στη θέση Παπά Χωράφι με απόσταση 474 χιλιόμετρα από την Αθήνα, όπου λειτουργεί σύγχρονο σαλέ 600 τ.μ. σε τρία επίπεδα, με δυνατότητα ταυτόχρονης εξυπηρέτησης 400 και πλέον ατόμων. Διαθέτει 5 αναβατήρες και 8 πίστες με συνολικό μήκος 9 χιλιόμετρα.

Στο ισόγειο λειτουργεί self service για φαγητό, ένας πολύ ωραίος χώρος από ξύλο και τζάμι, με εξαιρετική θέα προς την πίστα. Στον πρώτο όροφο λειτουργεί καφέ μπαρ ιδανικό για "solarium" τις μέρες που έχει ηλιοφάνεια. Δύο snowbar πασίγνωστα για τα σφηνάκια τους που ρέουν άφθονα τις μεσημεριανές ώρες

συμπεριλαμβάνονται στα όσο βρίσκει κανείς εδώ. Στο χιονοδρομικό κέντρο για τους ενδιαφερόμενους υπάρχουν και δύο σχολές σκι.

5.9 Καλάβρυτα

Οι επισκέπτες στα Καλάβρυτα ξεπερνούν κάθε χρόνο τους 100.000 και στην πλειονότητά τους είναι νεαρής ηλικίας και όλων των επιπέδων σκιέρ. Είναι το πιο κοντινό χιονοδρομικό στην Αθήνα (203 χιλιόμετρα) και υποδέχεται σκιέρ και μη με μία βάρκα.

Βρίσκεται σε υψόμετρο 1.700μ. – 2.340. και διαθέτει άνετους χώρους για παρκάρισμα, σταθμό πρώτων βοηθειών, δύο σαλέ, κατάστημα ενοικίασης εξοπλισμού και σχολή εκμάθησης. Η καφετέρια του σαλέ τις βραδιές που υπάρχει νυχτερινό σκι μετατρέπεται σε μπαρ και χτυπάει κόκκινο.

Υπάρχουν συνολικά επτά αναβατήρες και δώδεκα πίστες που περιλαμβάνουν όλα τα επίπεδα δυσκολίας, συνολικού μήκους 20 χλμ. Οι δρόμοι εκχιονίζονται όλο το 24ωρο και η πρόσβαση σε αυτό από τα Καλάβρυτα είναι πάντα εύκολη και ιδιαίτερα όμορφη, μέσα από το ελατοδάσος.

5.10 Καρπενήσι

Το Καρπενήσι είναι ένα από τα παλαιότερα και πιο αξιόλογα χιονοδρομικά κέντρα της χώρας. Βρίσκεται στο όρος Βελούχι σε υψόμετρο 1.750 μ. – 2.100μ. στην τοποθεσία Διαβολότοπος σε απόσταση 248 χιλιόμετρα από την Αθήνα. Διαθέτει συνολικά 7

αναβατήρες και 10 πίστες, με συνολικό μήκος 8 χιλιόμετρα, που περιλαμβάνουν όλα τα επίπεδα δυσκολίας.

Στο χιονοδρομικό λειτουργεί σαλέ με ενοικιάσεις και αγορά χιονοδρομικού εξοπλισμού και μπαρ με θέα στις πίστες. Υπάρχει επίσης, η δυνατότητα διαμονής στο ορειβατικό καταφύγιο, μια εμπειρία που θα μείνει αξέχαστη σε όποιον τη δοκιμάσει, αφού το τοπίο στην περιοχή θυμίζει βόρεια Ευρώπη.

5.11 Λαϊλιάς

Στη βόρεια πλευρά του Αλή Μπαμπά,σε απόσταση 660 χιλιομέτρων από την Αθήνα, μέσα σε δάσος από οξιές και πεύκα, βρίσκεται το χιονοδρομικό κέντρο του Λαϊλιά, δημιούργημα του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Σερρών. Παρά το σχετικά μέσο υψόμετρό του (1600μ. – 1.847μ.), ο βορινός προσανατολισμός του το βοηθά να κρατά για πολλούς μήνες το χιόνι, έτσι η σεζόν του είναι μεγάλη.

Διαθέτει 3 αναβατήρες και 2 πίστες συνολικού μήκους 1.500 μέτρων, εκ των οποίων η μία πίστα φωτίζεται και είναι κατάλληλη για νυχτερινό σκι. Η θέα μέσα στο δάσος οξιάς και έλατου, είναι μοναδική. Στο χιονοδρομικό λειτουργεί σαλέ με εστιατόριο, αναψυκτήριο και κοιτώνες, κατάστημα ενοικίασης εξοπλισμού και σχολές εκμάθησης.

5.12 Μαίναλος

Μπορεί να μην είναι το χιονοδρομικό κέντρο που απευθύνεται στους μανιάδεις σκιέρ που θέλουν τις μεγάλες πίστες με τις απέραντες εκτάσεις, έχει όμως μερικές δύσκολες

πίστες και πεδίο με απάτητο χιόνι μέσα στα έλατα. Παράλληλα, είναι ιδανικό για εκμάθηση σκι, αλλά και για παιχνίδια στο χιόνι. Διαθέτει ειδικό πάρκο για snowmobiles, πίστα διαμορφωμένη για snowtubes, 4 αναβατήρες, 8 πίστες συνολικού μήκους 5.500 μέτρων, σαλέ, καντίνα, σχολή σκι και κατάστημα εκμάθησης. Βρίσκεται σε απόσταση 162 χιλιομέτρων από την Αθήνα, σε υψόμετρο 1.550μ. –1.770μ.

5.13 Μέτσοβο

Στο Μέτσοβο υπάρχουν τρία χιονοδρομικά κέντρα: οι Πολιτσές, το Καρακόλι και το νεότερο από όλα, το χιονοδρομικό του Ζυγού.

Οι Πολιτσές έχουν 2 αναβατήρες, 3 εύκολες πίστες και διαθέτουν σαλέ, σχολές σκι και καταστήματα ενοικίασης εξοπλισμού. Θεωρείται από τα καλύτερα χιονοδρομικά για κάποιον αρχάριο στο σκι. Στο Καρακόλι υπάρχει ένας μονοθέσιος αναβατήρας που οδηγεί σε δύο πίστες και στον Ζυγό ένας εναέριος διθέσιος αναβατήρας με τρεις πίστες.

Οι αποστάσεις των χιονοδρομικών από το Μέτσοβο είναι πάρα πολύ μικρές. Αυτό σημαίνει ότι η επίσκεψη για σκι συνδυάζεται τις περισσότερες φορές με διαμονή στην πανέμορφη, παραδοσιακή κωμόπολη της Ηπείρου.

5.14 Παρνασσός

Ο Παρνασσός βρίσκεται σε υψόμετρο 1.660μ. – 2.260μ,σε απόσταση 180 χιλιομέτρων από την Αθήνα, είναι το μεγαλύτερο χιονοδρομικό κέντρο της χώρας και συγκεντρώνει τον μεγαλύτερο αριθμό σκιέρ. Λειτούργησε για πρώτη φορά το 1976 και από τότε άλλαξε κυριολεκτικά την οικονομική και κοινωνική μορφή της γύρω περιοχής. Διαθέτει

13 αναβατήρες και 21 πίστες συνολικού μήκους 22 χιλιομέτρων. Η Αράχοβα, οι Δελφοί, η Αγόριανη, ο Πολύδροσος, η Ιτέα και γενικά οι περιοχές που εφάπτονται του ορεινού όγκου του Παρνασσού απέκτησαν μεγάλη οικονομική αξία. Το βουνό δέχεται καθ' όλη τη διάρκεια του χειμώνα δεκάδες χιλιάδες επισκεπτών.

Το χιονοδρομικό του τερέν απλώνεται σε δύο διαφορετικές περιοχές, τα Κελάρια και τη Φτερόλακκα. Ο πλέον χειμερινός προορισμός της Ελλάδας δεν χρειάζεται ιδιαίτερες συστάσεις, σε προκαλεί απλώς να τον επισκεφθείς.

5.15 Περτούλι

Στο Περτούλι σίγουρα δεν θα συναντήσει κανείς ένα μεγάλο χιονοδρομικό κέντρο, η γεωγραφική περιοχή που ανήκει όμως, είναι από τις ομορφότερες, αλλά και από τις πιο αξιοποιημένες τουριστικά της χώρα μας. Βρίσκεται σε απόσταση 375 χιλιομέτρων σε υψόμετρο 1.170μ – 1.340μ. Τα τελευταία χρόνια είναι αγαπημένος προορισμός σε οικογένειες με μικρά παιδιά, λόγω των ομαλών κλίσεων που έχουν οι πίστες. Διαθέτει 3 αναβατήρες καθώς και 3 πίστες συνολικού μήκους 2 χιλιομέτρων. Επίσης υπάρχει η δυνατότητα για νυχτερινό σκι. Το οδικό δίκτυο που συνδέει το Περτούλι με τα Τρίκαλα είναι πολύ καλό και δεν κλείνει ποτέ από το χιόνι, χάρη στα σύγχρονα μηχανήματα αποχιονισμού.

5.16 Πήλιο

Το χιονοδρομικό του Πηλίου βρίσκεται σε υψόμετρο 1.170 μ – 1.471μ. σε απόσταση 346 χιλιομέτρων από την Αθήνα, και δημιουργήθηκε από τον ΕΟΣ Βόλου το 1967, οπότε λειτούργησε και ο πρώτος εναέριος αναβατήρας. Από το 1997 τη διαχείριση του κέντρου

έχει αναλάβει η Αναπτυξιακή Εταιρεία Μαγνησίας (ANEM). Διαθέτει 8 πίστες συνολικού μήκους 5 χιλιομέτρων και 5 αναβατήρες. Οι αγριολεύκες που το περιβάλλουν του χάρισαν και το όνομά τους. Την ίδια στιγμή είναι ένα μεγάλο «μπαλκόνι» με θέα στο απέραντο γαλάζιο του Αιγαίου, ίσως το μοναδικό χιονοδρομικό στον κόσμο που βρίσκεται τόσο κοντά στη θάλασσα. Ένα από τα μεγάλα ατού του Πηλίου είναι οι πολύ πετυχημένες εκδηλώσεις νυχτερινού σκι που πραγματοποιούνται κάθε Σάββατο βράδυ. Μάλιστα, είναι από τα πρώτα χιονοδρομικά που καθιέρωσαν το νυχτερινό σκι στη χώρα μας.

5.17 Σέλι

Το Σέλι βρίσκεται σε υψόμετρο 1.500. – 1900μ, σε απόσταση 540 χιλιομέτρων από την Αθήνα, και αποτελεί το παλαιότερο χιονοδρομικό κέντρο της Ελλάδας. Εδώ έγιναν οι 1οι Πανελλήνιοι Αγώνες το 1934, ενώ ο πρώτος αναβατήρας μήκους 750 μ. τοποθετήθηκε το 1955 (η γνωστή εναέρια καρέκλα) και το 1968 επεκτάθηκε άλλα 500 μ. Δίκαια θεωρείται το πρώτο «κύτταρο» της αθλητικής και τουριστικής χιονοδρομίας στη χώρα μας. Είναι ένα από τα μεγαλύτερα σε έκταση χιονοδρομικά κέντρα. Διαθέτει 11 αναβατήρες και 19 πίστες συνολικού μήκους 15 χιλιομέτρων εκ των οποίων κάποιες είναι αρκετά μεγάλες και ήπιες σε κλίση, ιδανικές για τους μέτριους και προχωρημένους σκιέρ.

Έχει εύκολη πρόσβαση, μεγάλο πάρκινγκ και γρήγορη εξυπηρέτηση. Ένα μικρό χωριό βρίσκεται εκεί με καφέ, μπαράκια, ταβέρνες, σχολές σκι και καταστήματα πώλησης και ενοικίασης εξοπλισμού. Αν σε αυτά προσθέσει κανείς και τη δυνατότητα διανυκτέρευσης

στα δύο καταφύγια, με συνολική δυναμικότητα 190 κλινών, αντιλαμβανόμαστε γιατί το Σέλι είναι ένα ξεχωριστό χιονοδρομικό κέντρο.

5.18 Φαλακρό

Με 9 αναβατήρες και 21 πίστες συνολικού μήκους 20 χιλιομέτρων, το χιονοδρομικό κέντρο στο Φαλακρό - 42 χλμ από την Δράμα - αποτελεί μια ιδανική επιλογή για έμπειρους σκιέρ ή μη. Βρίσκεται σε υψόμετρο 1.620μ. – 2.230μ., σε απόσταση 716 χιλιομέτρων από την Αθήνα.

Έργο μεγάλης τουριστικής υποδομής αποτελεί η εγκατάσταση και η λειτουργία της τετραθέσιας αποσυμπλεκόμενης καρέκλας μήκους 1.500 μ., η δεύτερη στη χώρα μας έπειτα από αυτήν του Παρνασσού, αλλά η μεγαλύτερη σε μήκος. Έτσι, έχει εξασφαλιστεί η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διάρκεια λειτουργίας του χιονοδρομικού κέντρου, έχοντας ως εναλλακτική λύση τη λειτουργία των πιστών που βρίσκονται σε μεγαλύτερο υψόμετρο, όπου και κρατά περισσότερο χιόνι.

Στο Φαλακρό λειτουργούν τρία σαλέ, εστιατόριο, τέσσερα καταστήματα πώλησης και ενοικίασης εξοπλισμού, σχολές εκμάθησης σκι, καντίνες και οργανωμένο ιατρείο. Επίσης, υπάρχει δυνατότητα κάλυψης αναγκών διανυκτέρευσης για 80 άτομα. Ο χώρος στάθμευσης έχει θέσεις για 1.500 αυτοκίνητα.

Το χιονοδρομικό είναι ανοιχτό από Πέμπτη μέχρι Κυριακή και όλες τις αργίες. Κάθε Σάββατο βράδυ διοργανώνεται νυχτερινό σκι, δωρεάν.

5.19 Χρυσό Ελάφι

Το Χρυσό Ελάφι, το μοναδικό καθαρά ιδιωτικό χιονοδρομικό κέντρο της χώρας μας, λειτουργεί στην περιοχή Βολάδα Σελίου από το 1980. Βρίσκεται σε υψόμετρο 1.540μ. – 1.660μ. σε απόσταση 540 χιλιομέτρων από την Αθήνα. Ιδανικό για αυτούς που θέλουν να γευτούν μια ολοκληρωμένη πρόταση για χαλάρωση και ξεκούραση σε συνδυασμό με τις απολαύσεις του βουνού και του σκι.

Διαθέτει 2 αναβατήρες, 4 πίστες με συνολικό μήκος τα 3 χιλιόμετρα, άνετο πάρκινγκ δίπλα στην ξενοδοχειακή μονάδα δυναμικότητας 40 κλινών, καφετέρια, εστιατόριο, γυμναστήριο, σάουνα και πάρκο για τους μικρούς επισκέπτες διαμορφώνουν μια ολοκληρωμένη πρόταση για απόδραση στο βουνό. Λειτουργούν επίσης κατάστημα ενοικίασης εξοπλισμού και σχολή επανδρωμένη από πτυχιούχους δασκάλους χιονοδρομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Συμπεράσματα

Η Ελλάδα είναι μια χώρα της οποίας το κύριο εξαγωγίμο προϊόν, είναι ο τουρισμός. Ο τουρισμός της, πέρα από το συνδυασμό ήλιου και θάλασσας που κυριαρχεί στα νησιωτικά τμήματα της χώρας καθώς και σε διάφορες άλλες περιοχές της, έχει κι άλλες πτυχές. Αυτός, γίνεται εμφανής στους διάφορους ορεινούς όγκους, στους εθνικούς δρυμούς, αλλά και στον παραποτάμιο και παραλίμνιο χώρο όπου αναδεικνύονται μια σειρά από δραστηριότητες, κατάλληλες για χειμερινό τουρισμό.

Μάλιστα, τα 68 καταφύγια και τα 22 χιονοδρομικά κέντρα αρκούν αριθμητικά για τη στήριξη των χειμερινών δραστηριοτήτων, όσον αφορά τα δεδομένα της χώρας. Εκεί που χωλαίνουν είναι στην λειτουργικότητα. Υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις. Κάποια από τα καταφύγια για παράδειγμα, χρίζουν συντήρησης και αναπαλαίωσης, ενώ και οι παροχές τους είναι περιορισμένες, με αποτέλεσμα ακόμα χαμηλότερο λειτουργικό επίπεδο και άμεση ανάγκη για αντικατάσταση του εξοπλισμού.

Ευτυχώς, το επίπεδο των χιονοδρομικών κέντρων είναι συγκριτικά υψηλότερο, μιας και η λειτουργία τους είναι κάτι παραπάνω από δεκαετής. Ακόμα κι έτσι όμως, η ανανέωση και ο εκσυγχρονισμός κρίνονται απαραίτητα διότι οι απαιτήσεις αυξάνονται καθώς και ο ανταγωνισμός μεταξύ τους. Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός πως κάποια χιονοδρομικά κέντρα πληρούν τις Ευρωπαϊκές προδιαγραφές, αλλά όχι όλα.

6.2 Προτάσεις για την Ανάπτυξη του Χειμερινού Τουρισμού

Η μορφολογία της χώρας είναι αρκετά ευνοϊκή για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, όμως οι βάσεις δεν επαρκούν. Η ενημέρωση είναι ελλιπής ενώ και το κατάλληλα εξειδικευμένο προσωπικό είναι αριθμητικά περιορισμένο. Τα διάφορα σωματεία και οι σύλλογοι αθλητισμού που ασχολείται με την κάθε δραστηριότητα καλούνται να παίξουν αποφασιστικό ρόλο στην ανάπτυξη των δραστηριοτήτων ώστε μια μέρα ο χειμερινός τουρισμός να μπορεί να ανταγωνιστεί επάξια τον καλοκαιρινό.

Για να αναπτυχθεί ο ελληνικός χειμερινός τουρισμός στην Ελλάδα θα πρέπει να ληφθούν μέτρα, για την ασφαλή μετακίνηση των επισκεπτών, να ελέγχεται διαρκώς το οδικό δίκτυο για αντιμετώπιση της χιονοκάλυψης και παγοποίησης, η Τροχαία να ενημερώνει για πιθανά επικίνδυνα σημεία στις διαδρομές, να επεκταθεί και να εκσυγχρονιστεί ο μηχανολογικός εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις.

Άλλες ενέργειες που θα μπορούσαν να βοηθήσουν είναι η δημιουργία διάφορων σχολών για σκι, snowboard κ.λπ., καταστήματα πώλησης ειδών σκι και συντήρηση των χιονοδρομικών κέντρων από ειδικευμένους μηχανικούς.

Σημαντικό ρόλο καλείται να παίξει και η σωστή προβολή και διαφήμιση με την έκδοση και κυκλοφορία ειδικών φυλλαδίων, προγραμμάτων ενημέρωσης των μαθητών στα σχολεία για τις χειμερινές αθλητικές δραστηριότητες, τη διοργάνωση εκθέσεων που θα παρουσιάζουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες και θα περιγράφουν τα πανέμορφα ορεινά τοπία και τα θέλγητρά τους.

Παράλληλα η καθιέρωση και στην Ελλάδα υποχρεωτικών λευκών διακοπών, που υπάρχουν ήδη στην βόρεια και κεντρική Ευρώπη, η διοργάνωση διεθνών χειμερινών αγώνων και η οργάνωση διαφόρων happenings από εταιρείες, που προωθούν προϊόντα σχετικά με τα χειμερινά σπορ κ.λπ. μπορούν να βοηθήσουν εξίσου.

Η σωστή ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού σε συνδυασμό με την σημαντική αύξηση των οπαδών των χειμερινών σπορ, θα παίξει σπουδαίο ρόλο στην αύξηση εισροής συναλλάγματος από ημεδαπούς και αλλοδαπούς τουρίστες που θα πάνουν να κατευθύνονται σε κέντρα του εξωτερικού.

Προσπάθειες για τόνωση του χειμερινού τουρισμού έχουν γίνει μέσω της Εργατικής Εστίας με επιδοτούμενα προγράμματα διακοπών στους πολίτες και επιδοτήσεις στις επιχειρήσεις.

Ένας ακόμα αποθαρρυντικός παράγοντας για την ενδυνάμωση του χειμερινού τουρισμού, αποτελούν οι σταδιακές κλιματολογικές αλλαγές παγκοσμίως, όπως το φαινόμενο του θερμοκηπίου και η αρνητική ανθρώπινη παρέμβαση στη φύση. Οι χειμώνες εξασθενούν σε ένταση και διάρκεια, και μάλιστα φέτος δημιούργησε μεγάλα προβλήματα στα χιονοδρομικά κέντρα και τα καταφύγια.

Εν κατακλείδι, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως η Ελλάδα υστερεί στην ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού, παρουσιάζοντας ελλείψεις όχι μόνο όσον αφορά στις απαιτούμενες υποδομές και βάσεις αλλά και σε σύγκριση με τα αντίστοιχα επιτεύγματα ανταγωνιστριών χωρών που ανεβάζουν τον πήχη ψηλά, ενώ και η ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρονται είναι σαφώς περιορισμένη και ελλιπής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Edmonds J., (1986) «International Time- sharing»

Hudman L. , Jackson R. «Παγκόσμια Τουριστική και Ταξιδιωτική Γεωγραφία»

Fennell D., (2001) «Οικοτουρισμός», Εκδ. Έλλην

Gartner W., (2001) «Τουριστική Ανάπτυξη, Αρχές, Διαδικασίες και Πολιτικές», Εκδ. Έλλην

Iwand M., (1993) “Tourismus und Umwelt”, TUI GmbH/Co. KG, Hannover

Morrison A., (1999) «Τουριστικό και Ταξιδιωτικό Μάρκετινγκ», Εκδ. Έλλην, Αθήνα

Βαρβαρέσος Σ., (2000) «Τουρισμός- Έννοιες, Μεγέθη, Δομές», Αθήνα Εκδ. Προπομπός

Βαρβαρέσος Σ.(1999) «Τουριστική Ανάπτυξη και Διοικητική Αποκέντρωση», Εκδ. Προπομπός

Βενετσανοπούλου Γ. Μ. (2006) , «Η κρατική συμβολή στον τουρισμό - Εναλλακτικές μορφές τουρισμού», Εκδ. Interbooks

Γαλάνη-Μουτάφη Β., (2002) «Έρευνες για τον τουρισμό στην Ελλάδα και την Κύπρο, Μια ανθρωπολογική προσέγγιση», Εκδ. Προπομπός

Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, (2000) Προγράμματα διακοπών για νέους, Αθήνα

Γκιόλμαν Μ.,(1996) «Ελληνικός Τουρισμός, Μύθοι και Πραγματικότητα- Το yachting στην Ελλάδα», Εκδ. Anubis

Δρ. Ευθυμιάτου – Πουλάκου Α. (1989) «Η σύμβαση της Χρονομεριστικής Μίσθωσης» από την συλλογή κειμένων του βιβλίου «Ο Τουρισμός προς το 2000 (Θεωρητικές επισημάνσεις και πρακτικές προσεγγίσεις)», Εκδόσεις Interbooks, Αθήνα

Έξαρχος Γ., (2004) Καραγιάννης Στ., «Αγροτουρισμός- Μοχλός για την ανάπτυξη της υπαίθρου», Κέντρο Τεχνολογικής Έρευνας Κρήτης, Ηγουμενάκης Ν., Κραβαρίτης Κ., Λύτρας Π. ,(1998), «Εισαγωγή στον Τουρισμό», Εκδ. Interbooks

Κοκκώσης Κ., Τσάρτας Π., (2001) «Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον», Εκδ. Κριτική,

Κολτσιδόπουλος Γ., (2000) «Τουρισμός-Θεωρητική προσέγγιση», Εκδ. Έλλην

Κουδουμά Μ. , (2004) Σημειώσεις στο μάθημα Τουρισμός υγείας

Κραβαρίτης Κ., (1998), «Επαγγελματικός Τουρισμός», Εκδ. Interbooks,

Λύτρας Π., (1989) «Ο Τουρισμός προς το 2000, Θεωρητικές επισημάνσεις και Πρακτικές προσεγγίσεις», Εκδ. Interbooks

Λύτρας Π., (1993) «Τουριστική Ψυχολογία», Εκδ. Interbooks,

Λύτρας Π., «Τουριστική Ανάπτυξη», Εκδ. Παπαζήση

Οργανισμός Εργατικής Εστίας ΟΕΕ, (2005) «Κατάλογος Συμβεβλημένων Τουριστικών Καταλυμάτων Προγράμματος Κοινωνικού Τουρισμού», Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας

Οργανισμός Εργατικής Εστίας ΟΕΕ, (2005) «Προγράμματα Οργανισμού Εργατικής Εστίας έτους 2005», Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας

Παυλόπουλος Π., (2001) «Ο χειμερινός τουρισμός στην Ελλάδα, Ανάλυση, Συμπεράσματα, Προτάσεις», Ι.Τ.Ε.Π., Αθήνα, Εκδόσεις Επτάλοφος

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης (2005) , « Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού » , Μακεδονία : Συγχρηματοδότηση Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ρίγγας Χ . (2003) , Σημειώσεις « Αειφορία & Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού», Ηράκλειο : Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΔΟ)

Σφακιανάκης Μ., (2000) «Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού», Εκδ. Έλλην,
Σωτηριάδης Μ., (1994) «Τουριστική Πολιτική», Ηράκλειο
Υπουργείο Ανάπτυξης- Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, (1999) «Τουριστική
Πολιτική, Πρόταση σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006, Τομέας Τουρισμού»,
Επιτροπή Κατάρτισης Σ.Π.Α.
Υπουργείο Τουρισμού, Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, (2004) Πρόγραμμα
Κοινωνικού Τουρισμού

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ – ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Άγνωστος Συντάκτης, Εφημερίδα Το Βήμα, «Απροστάτευτες οι...προστατευόμενες
περιοχές», 11-10-2008

Άγνωστος Συντάκτης, Εφημερίδα Ημερησία, «Στη μεταολυμπιακή περίοδο εναποθέτουν
τις ελπίδες τους τώρα οι ξενοδόχοι», 21-8-2004

Άρθρα για τις « Χειμερινές Διακοπές » στο δωρεάν τουριστικό περιοδικό « Βαθύ
Γαλάζιο», που διανέμεται στα πρακτορεία του ΕΟΤ, Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2008 .

Γεωτρόπιο, Εβδομαδιαίο Περιοδικό της Εφημερίδας Ελευθεροτυπία, τεύχη 10-230

Δηλώσεις της Κας Μινιουράκου , ιδιοκτήτριας ξενοδοχείου στο περιοδικό «Χρήμα &
Τουρισμός» με θέμα την χρονομεριστική μίσθωση , τεύχος 107 , Ιούλιος 2005 .

Δηλώσεις της Κας Φάνη – Πάλλη Πετραλιά , Υπουργό Τουρισμού στο περιοδικό «
Τουρισμός & Οικονομία » , τεύχος 315 , Φεβρουάριος 2006 , έτος 32ο .

Ειδικός Ταξιδιωτικός Οδηγός 2006 , « Χειμερινές Διαδρομές , Ταξίδια στην Ελλάδα » ,
από την Ημερήσια Οικονομική Εφημερίδα « ΕΞΠΕΡΣ » .

Περιοδικό «Κυνηγετικά Νέα», τεύχος Ιουλίου 2000

Περιοδικό «Χειμερινές Αποδράσεις», τεύχος 2004-2005

Περιοδικό «Χειμερινές Αποδράσεις», τεύχος 2005-2006

Πληροφορίες για τα χιονοδρομικά κέντρα της Ελλάδας από το ξενόγλωσσο τουριστικό περιοδικό

Τουρισμός και Οικονομία, Μηνιαίο Περιοδικό, τεύχη ετών 2001-2005

Φυλλάδιο ΕΟΤ, Αριθ. 10, «Παρνασσός, Χιονοδρομικό κέντρο», Μάρτιος 1991

Φυλλάδιο Ε.Ο.Τ., «Το Ευρωπαϊκό Μονοπάτι μεγάλων διαδρομών Ε4 GR»

Φυλλάδιο Ε.Ο.Τ., «Το Ευρωπαϊκό μονοπάτι Ε6 GR»

« GTP » (Greek Travel Pages) , Φεβρουάριος 2006 , Greece's Monthly Travel – Tourism Guide , έτος 31ο

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.parnassos.gr, 04/01/2009

www.skifun.gr , 08/01/2009

www.ggneasgenias.gr, 12/01/2009

www.traveldailynews.gr , 15/01/2009

www.yahoo.gr, 21/01/2009

www.google.gr, 21/01/2009

www.trekkinghellas.gr, 27/01/2009

www.gnto.gr, 28/01/2009

www.e-travels.gr, 04/02/2009

www.travel-watch.com, 04/02/2009

www.traveldailynews.com, 06/02/2009

www.world-tourism.org, 06/02/2009

www.wttc.org, 07/02/2009

www.eooa.g, 03/03/2009

www.eot.gr, 05/03/2009

www.gtp.gr, 08/03/2009

www.in.gr, 09/03/2009

www.nlg.gr, 10/03/2009

www.kynigosnet.gr, 11/03/2009

www.minagric.gr, 14/03/2009

www.toxosport.gr, 16/03/2009